

כל השבוע

מגזין אקטואלי מבית הפלס

עזה כמוות

ישראל תמשיך לספק חשמל, חמאס ימשיך להבעיר את השטח

גשמי קיץ

מול ההפחדה על "ההתחממות הגלובלית", מחקרים מעודכנים קובעים: הכל שטויות

התקבל ביטו"ל

האם התקנות החדשות בביטוח הלאומי ייטיבו עם הפונים?

הכי יקר

לא תאמינו איפה ממוקמת העיר הכי יקרה בעולם

{במעקב}

7 שנים אחרי תאונת הרכבת המחרידה, מה השתנה?

תחקיר מיוחד

שערוריית הדו"חות בבני ברק

בלי דין ובלי דיין, אגף התברואה בעיריית בני ברק מתעמר בתושבי העיר

המחאה החברתית הראשונה

מול גזענות ממסדית, מול מסע מאורגן של העברה על הדת, ניסו עולי צפון אפריקה להתמרד. ניסו, ונתקלו בשלטון הפחד של מפא"י

שנתיים יחסלו המעברות, אולם זה שקר. אמא שלי עד היום יושבת בצריף ובוודאי תשב עוד חמש שנים. אמנם בונים עכשיו שיכון אבל היא צריכה לשלם אלף או אלפיים לירות, ומאפה תיקח? ואנו עובדים בדחק, כבוד השופט, אתה אינך יודע מה זה כי אף פעם לא עבדת בזה... אני אומר לכם בכנות, אני לא אוכל בשר במשך חודש ימים אפילו פעם אחת. לרוב אני אוכל תפוחי אדמה כי זה משיב. הבן שלי, מאז שנולד, אולי שלוש פעמים קניתי לו בננות... אני לא פוגש מרוקני אחד שאומר שטוב לו. הוא אומר: 'כל מרוקני שלא עובד והוא במצוקה מחכה למוות'."

אבל לא היה צריך לשמוע את עדויותיהם של העולים כדי להכיר את הגזענות הממשלתית. בישיבת הממשלה שדנה באירועי ואדי סאליב, נאמרו במפורש הדברים הבאים: "דרושה עלייה קצת סלקטיבית... ממצרים שלחו לנו קודם כל את הנמושות... אינני יודע את מי מביאים עכשיו מפרס, אבל נגזר עלינו לקבל אותם, נדע איזה ג'ונגל אנחנו מכינים לעצמנו..."

אבל הדיבורים האלו לא הגיעו לתודעת הציבור. מה כן הגיע? מסקנת ועדת החקירה הממלכתית בראשות השופט עציוני. ועדה שחקרה והגיעה למסקנה ברורה והחלטית: "לא נשאר בליבנו כל צל של ספק שהפליה מכוונת מצד מוסדות המדינה והלאום אינה קיימת כלל. אם בשלבי ביצוע, בדרגים נמוכים יש ונוצרים מצבים של קיפוח והפליה למעשה, הרי שבמוסדות התכנון וקביעת המדיניות לא זו בלבד שאין זכר להפליה מכוונת אלא במקרים רבים קיימים רצון כנה, נטיה ברורה ומגמה בולטת לדאגה מיוחדת ומועדפת לעדות המזרח... בפני הוועדה נצטיירה תמונה מרהיבה של סולידריות יהודית ואחוזה לאומית..."

ב' בתמוז התשי"ט. חיפה האדומה נמה את שנתה, שנת הפועלים המכינים את עצמם ליום עמל נוסף כמצוות ההסתדרות המאורגנת. לפתע פתאום, הפכה חיפה האדומה עוד יותר. לשונות אש אדומות השתוללו שם, מלחכות את מבנה ההסתדרות בשכונת הדר החיפאית. כך פרצו לתודעה מהומות ואדי סאליב.

ואדי סאליב שכן בתחתית הכרמל, מתחת לשכונת הדר. בעמק סחוף הרוחות הזה, הקימה ממשלת מפא"י מעברה לקליטת עליית יהודי צפון אפריקה. היישר מנמל חיפה הובלו העולים ממרוקו ומבגדד אל המעברה החיפאית, ושם נזנחו. אין אוכל, אין עבודה. דרך נהדרת למשוך את הצעירים אל המועדונים ובתי הספר הממלכתיים. דרך נהדרת להפוך את הדור הבא ל'ציוני' נטל סממנים דתיים.

לאחר שנים של שפיפות קומה, של פגיעה חסרת מעצורים בכל הקדוש והיקר, פרצו בבת אחת רגשות הזעם והתסכול. מהומות ואדי סאליב פרצו לאחר שהמשטרה ירתה בתושב המעברה, אך הן נמשכו במעברות נוספות ברחבי הארץ, כשהן מלכדות את התחושה הכללית של קיפוח ממסדי עויין מטעם המדינה.

כך הסביר לימים בפני ועדת עציוני, הוועדה שחקרה את אירועי ואדי סאליב, אחד מתושבי המעברה, משה גבאי שמו: "אל תחשבו שכל המרוקנים רוצים לגור בוואדי סאליב. רבים רוצים לצאת לספר, רק שנהיה בני אדם. אבל מה כואב לנו? כאשר באה אונייה מרומניה את העולים משכנים בקריית מוצקין וקריית חיים ובנווה שאנן, ולא שולחים אותם לספר. רק את המרוקנים שולחים לספר, לחבל לכיש ולשובל ולנגב... אני זוכר שהייתי פעם בטירה הדרומית באסיפה של בן גוריון והוא הבטיח שבעוד

תוכן

הפח נשבר // עמ' 06

לחשמל את עזה // עמ' 10

תקשורת מגויסת // עמ' 12

אל מול פני הוועדה // עמ' 14

כתבה צילומית // עמ' 16

עולים על הפסים // עמ' 18

בשער: בני ברק

המדורים:

השבוע לפני / עמ' 2

מילה בסלע / עמ' 3

מה קורה / עמ' 4

מאחורי הכותרות / עמ' 20

פרפרת / עמ' 22

נפלאותיך אשיחה / עמ' 23

הפליס

המערכת

'הפליס', רח' המרפא 3,
הר חוצבים ירושלים
טל: 072-2222390

הגהה ועריכה לשונית / ת. פראג

עיצוב גרפי / נתן גרינפלד

צילומים:

Flash90, AP, Shutterstock

מנחם גרין

מילה בסלע

שיחה חוזרת

זה היה בסך הכל צלצול טלפון שגרתי, שכמותו יש עשרות ביום טוב, או כמה בודדים ביום יבש. אך לא הייתה לי אפשרות לענות למתקשר, מפני שהייתי רתוק לשיחה בטלפון הקווי, והנייד המצלצל היה מחובר למטען בחדר הסמוך. לא היה זכור לי שאני ממתין לאיזו שיחה גורלית, אבל עניין אותי מיהו זה שמחפש אותי. טבעי. מושיה זה לא יכול להיות, כי הוא אמר לי שיחזיר לי תשובה מחר. לא מסתבר שכבר היום הוא יחזור אלי. נחמץ זה לא השעות שלו. ויחזקאל זה גם לא, כי הוא אם לא עונים לו הוא מתקשר מיד עוד פעמיים-שלוש. אז מי זה יכול להיות? בן שיחי, בטלפון הקווי כאמור, שאל אם קרה משהו. עניתי לו שלא, מה פתאום. וזה אמת, כי באמת לא קרה כלום, סתם הרהרתי קצת מי זה יכול להיות. אבל אחרי דקה הוא אמר שנמשיך לדבר, וניתק. לא שמתי לב אם הוא כעס, כי הייתי טרוד במחשבות מי יכול להיות שמחפש אותי בטלפון.

ניגשתי לטלפון הנטען ובדקתי. מדובר במספר בלתי מזוהה. באמת מעניין מי זה. רציתי לחזור אל המספר ההוא, אבל לא רציתי שהוא יחשוב שאני להוט לדבר איתו. מצד שני אם אני לא חוזר אליו יש סיכוי גבוה שהוא לא יתקשר שוב, כבר קרה לי בעבר דבר כזה. צינתקתי. כלומר, התקשרתי, ולאחר צלצול בודד לחצתי בכוח על מקש הניתוק. עמדתי בוהה במכשיר, ממתין לראות כיצד הוא נדלק ומסמן על שיחה נכנסת, אבל זה לא קרה. כנראה ההוא מהצד השני בוחן אותי. הוא רוצה לראות עד כמה חשובה לי השיחה הזו, ולכן אני אמור כעת לא להתקשר שוב. מאידך, ייתכן שהיא באמת חשובה, ואני מחמיץ כאן משהו משמעותי.

המתנתי שעה. מין פשרה כזו בין האינטרסים שלי לאינטרסים שלו. לאחר ההמתנה חייגתי רגיל. זה מגוחך שוב לצנתק.

ענה לי בן אדם.

- שלום.

- שלום.

- התקשרתם?

- לא נראה לי.

- אבל התקשרו אלי מהמספר הזה...

- אה, כן, איזה מישהו ביקש ממני שיחה, כנראה זה הוא.

- טוב, שלום.

הוא חושב שהוא יעשה ממני צחוק, האיש הזה. בטוח שזה הוא שהתקשר, וכעת הוא מנסה לחמוק. אין לו אפילו שכל לומר שזו הייתה טעות, והוא מספר סיפורים על מישהו שהתקשר מהטלפון שלו. נו נו, שימצא לעצמו מישהו אחר לצחוק ממנו.

המתנתי יום. למחרת התקשרתי שוב, אבל ממספר אחר.

- שלום.

- שלום.

- לאן הגעתי?

- את מי אתה מחפש?

- לא, פשוט התקשרו אלי מהמספר הזה.

- לא יודע, אולי.

- אז מי זה?

- לא משנה, כנראה טעות.

הוא ניתק, החוצפן. בדקתי בטלפונים של החברים שלי, אולי המספר הזה נמצא אצלם ברשימת אנשי הקשר, אבל הוא לא הופיע אצל אף אחד. אני לא מתכוונן לוותר. לא אכפת לי שהוא התחרט, אבל שיגיד. למה למכור לי מעשיות?

היום שוב קיבלתי שיחה מהמספר ההוא. הלב שלי החסיר פעימה, משום מה. החזקתי את עצמי חזק שלא לענות מיד, הוא לא ילהטט בי כמו חייל בשחמט. נתתי לו להתייבש למשך שלושה צלצולים, ורק אז עניתי. על הקו היה בן האחת עשרה שלי, שהיה דחוף לו לשאול אם אני מרשה לו משהו. לשאלתי הוא ענה שגם אז הוא התקשר מהמכשיר של אותו איש. לדעתי, לא יפה מה שעשו לי כאן. בזמן הזה שבזכותי על החיפוש הייתי יכול להספיק המון דברים חשובים.

ז. יוספי

במחשבה

- שנייה - דגל שחור

בשבועות האחרונים הרגשתי במערבולת, אמר לי השכן בשעה שעליתי במדרגות ולא היה המעבר מספיק רחב כדי שיוכל להתחמק ללא מילה. מסוג הרגעים שאתה חייב לומר משהו, אחרת השתיקה תגיד הרבה יותר. מערבולת? אני שואל והאור בדיוק כבה בחדר המדרגות. משהו בעל מחשבות זדוניות מכוון את האור שיכבה תמיד ברגע הכי פחות מוצלח, אתה מנסה לגשש דרכך אל המתג ומגיע אל זקנו הלבן של הלך יהודי שבסך הכל דפק על הדלתות לבקש מעות של צדקה. כן, נתקלת פעם במערבולת? אתה מרגיש מסוחרר, כוחות אדירים מושכים אותך אל תהומות מסוכנים. אין לי בכלל כלים להיחלץ ממערבולת חזקה כל כך.

אני יודע, הוא מוסיף מיד. חכם לא נכנס למערבולת שכסיל לא מצליח לצאת ממנה, אבל אני כבר שם והמערבולת הזאת סוחפת אותי.

אספר לך איך זה היה בפעם האחרונה שנכנסתי למערבולת אמיתית בים, הוא מחזיק במעקה חדר המדרגות ונראה נכון לשיחה ארוכה. מצד אחד אתה יודע שיש סחף, אי אפשר להתעלם ממנו. אמנם כלפי מעלה הים נראה רגוע, אבל מתחת לפני הגלים הוא רוגש וחסר מנוחה, הוא סוחף, הוא מסוכן. היה שם מישהו על החוף, שקוע במנוחת קיץ ונהנה מקרני שמש שזופות, שהואיל להסיר הכיסוי מעיניו כדי להביט בי ולומר לי באדישות - ים כזה, אני אומר לך אין לך שום בעיה להיכנס. שום מערבולות ושום סחף, אני אומר לך שום בעיה. תיכנס, תיכנס.

אבל איך אתה יודע, שאלתי אותו, הרי אתה על החוף, רגל לא הכנסת למים. בדקת את זה? אני יודע, הוא הבטיח והחזיר את הכיסוי לעיניו שלא תסנוור אותו השמש המאירה. ומה, נכנסת? אני שואל בחרדה, למרות שהוא עומד מולי יבש ובריא.

נכנסתי. הוא יושב שם יותר זמן ממני, הנופש ההוא, והוא אומר שאין בעיה, אין סחף, אין מערבולות, אין ממה לחשוש. והיו מערבולות? ודאי שהיו, אוהו מערבולות. ומדווחות, אבל מה שגומר לך בעיקר את הכוחות זה הסחף. זה חזק ממך, אתה נסחף ונסחף וכמה שתכה בידך הגרומות על המים, זה פשוט מרגיש כמו סרדין בכינרת, אין לך סיכוי.

אבל היה דגל שחור, לא? כשהים ככה הרי הדגל בחוף שחור, מזהיר אותך לא להיכנס, לא?

אתה יודע מה? כשאני חושב על זה, לא הסתכלתי בכלל על הדגל. הייתי יכול להסתכל ולהבין שזה מסוכן ולא להיכנס, אבל לא הסתכלתי בכלל על הדגל השחור, הישנוני אמר שאין בעיה, נכנסתי. ונסחפת.

כן, נסחפתי. בכוחות אחרונים צעקתי את נשמתי וכמה אנשים טובים נחלצו וסייעו לי לצאת מזה.

והנה אתה כאן לפנינו בחדר מדרגות אפלולי מספר לי על זה, אה?

כן. אבל מה אני אומר לך, שבשבועות האחרונים הרגשתי שאני חוזר למערבולת הזאת, ולא נסעתי לים. יש לי טראומה מאז שארץ לה קצת זמן לעבור. אז איזו מערבולת אתה מדבר?

אני אומר לך מערבולת, הוא אומר. אנשים יושבים בחוף מבטחים, עם כיסוי גדול על העיניים כדי שהאור לא ייכנס להם יותר מדי לעיניים. והם אומרים לי להיכנס, שוב להיכנס. אין שום מערבולות, הכל נראה רגוע. ואין שום סחף, הם אומרים, אבל אני כבר יודע לזהות את הסכנה מתחת לפני הגלים השקטים. ויש דגל שחור גדול שמתנופף למעלה, אבל מי מסתכל. הם הרי אומרים לי שאין שום בעיה.

אבל אני יודע שאם אכניס את עצמי אפילו לטבילה קטנה של רגע, מה שנקרא להיכנס-לצאת לפני שהגל הבא מגיע, זה ייגמר לא טוב. ואתה נכנס?

לא! אני לא נכנס אבל אני מוצא את עצמי עומד על החוף, סליחה על החוף, וזועק בגרון ניחר - אל תעזו להיכנס למים האלו. ואנשים הולכים עם כיסוי גדול על העיניים ונכנסים לתוך המערבולת הזאת. שלא קיימת.

כמובן, לא קיימת, לא מערבולת ולא סחף. אין כלום.

אז אולי באמת אין כלום, מי אמר לך שאתה זה שצודק? אולי באמת הים היה שקט ולא היו מערבולות ולא סחף, ואתה סתם חושש בגלל פחדים ישנים? הרי אומרים כולם שאין כלום, אה?

שוב נפל האור בחדר המדרגות, האור הזה קצר מדי. אתה יודע למה? כי לא כל מי שנכנס למים גם יצא מהם. ועם טובעים אי אפשר להתווכח.

מה קורה | דוד אברמוביץ' מאחורי החדשות של השבוע

רופאים ללא גבולות

מאז הקמתו, יכול היה בית החולים 'שערי צדק' להתמודד מול 'הדסה' ביכולת המענה הרפואי.

פתיחת מחלקת הטראומה בשערי צדק אפשרה לו את העצמאות הרפואית, ואחר המעבר של קבוצת רופאים ממחלקת הגסטרו בהדסה לשערי צדק, נראה היה שהדרך הופכת לחד סטרית.

ח"כ הרב יעקב ליצמן קיבל באמצע התהליך את משרד הבריאות. לשיטתו, בית החולים הדסה נזקק למנהל חזק ואגרסיבי שימנע את ההתדרדרות המתמשכת וישיב את 'הדסה' לעוצמתה. לאור היכרות מוקדמת עם מי שהיה מנכ"ל ביה"ח 'שיבא', נכנס שר הבריאות לקרב כיפופי ידיים עם גורמים משפטיים וממונים בכירים באוצר עד שהצליח למנות את פרופ' רוטשטיין למנכ"ל הדסה.

שר הבריאות צדק. פרופ' רוטשטיין אכן היה האיש הנכון במקום הנכון בכל הקשור לניהול הכספי של בית החולים. אמנם המנהלים המקצועיים שהובאו לפניו הם שהצליחו לשנות את חוזה העבודה ולחתוך את השומנים שסיבאו את הדסה ומנעו ממנה להתקדם. אבל אחרי עבודת החריש המתישה שביצעו קודמיו, יכול היה פרופ' רוטשטיין לקצור את הפירות של תנופת הפיתוח ושל תכניות ההכרזה ולהבריא את בית החולים הגדול בירושלים.

אבל אי אפשר לדרוש ממי שמבסס את הצלחתו על היותו כוחני ונחוש, שלא יהיה כזה במקום בו אין זה נצרך. אי אפשר לדרוש מנהג סמיטריילר שיסע בזהירות בין סמטאות מאה שערים. זה לא עובד ככה. וזה בדיוק מה שלא עבד בהדסה.

חוסר אמון

לפני שנעבור למה שקרה במחלקת ההמטולוגיה-אונקולוגיה ילדים ב'הדסה', נציין כי הם לא היחידים שהסתבכו עם המנכ"ל החדש. במסדרונות בית החולים 'הדסה' ניתן לחוש את חוסר האמון הכללי במנהיגותו של מי שאמור לנווט את בית החולים. "אכפת לו רק מהקופה של הדסה", שמענו פעם אחר פעם מעובדים מוערכים במגוון תפקידים.

כולם מבינים שחיבים להבריא את הדסה. כולם נותנים לו צ'אנס ומקווים שיצליח לעמוד בהבטחותיו. אבל כולם, או לפחות כל מי שדיבר איתנו, גם בטוחים שהוא לא כאן בשביל החולים.

ולא רק בתוך בית החולים. במקום להגיע להבנות עם 'שערי צדק' בכדי

הרופאים על צעדי הפעולה שלהם, אבל כשהשפה המתלהמת עוסקת ב"הפקרת החולים" וב"ניסיון פוטש", ברור שאין כאן ביקורת אלא דמוניזציה. זה לא ויכוח אלא התקפה.

האמת, שבניגוד לאמור בקטע הקודם, קשה אפילו לבקר את צעדי הפעולה של הרופאים. נניח שבלהט הוויכוח הם החמיצו אי אלו הזדמנויות להחזיר את הגלגל לאחור, האם ניתן לצפות מהם שיאותו להשיב אותו להיכן שהיה? למה שרופאים אשר ספגו מטר חרפות וגידופים מהמנכ"ל אשר תחתיו הם אמורים לעבוד, ירצו לחזור לשם? למה שרופאים שקיבלו הבטחות וערבויות ונדהמו להיווכח כיצד הן נרמסות ומושלכות לפח, ישובו לאותו גלגל דורסני? איך אפשר לבקר אותם?

אבל זאת לא הנקודה. כיוון שלא מדובר כאן בביקורת אלא בהתקפה, צריך פשוט לחזור מעט אחורה בשביל להבין איך הגענו לסערה הזו.

הכל התחיל לפני כארבע שנים. פרופ' שלמה מור יוסף סיים קדנציה ארוכה כמנכ"ל בית החולים הדסה, קדנציה במסגרתה ניצח על תנופת פיתוח אדירה. מור יוסף יכול לזקוף לזכותו את הקמת בית החולים לילדים של הדסה, את הקמת המבנה החדש של בית החולים, את הרחבת הקריה הרפואית ואת הנחת התשתיות ליצירת הכנסה עצמאית עתידית. מצד שני, כך התברר לאחר פרישתו של המנכ"ל המוצלח, היעדר תכנית פעולה כלכלית הביא לקריסה ביכולות הפיננסיות של בית החולים הגדול בירושלים, ובית החולים הפרטי הגדול בישראל. 'נשות הדסה', הבעלים של בית החולים, לא יכלו להמשיך ולהחזיק לבד את הגוף הרפואי האדיר.

על פי כל הגיון וצדק בסיסי, מוטל היה על המדינה לסייע למוסד רפואי שעושה את המוטל על המדינה כבר עשרות שנים. אבל מדינת ישראל דרשה מבית החולים להציג תכנית כלכלית שתוודא את השבתו אל דרך המלך. התכנית נקבעה, ונראה היה שתושבי ירושלים ניצלו מקריסת בית החולים הגדול והמשמעותי באזור.

אבל ההמשך לא היה כה פשוט. 'הדסה' התקשתה לשוב לעצמה ולא מעט רופאים נטשו בזה אחר זה את בית החולים החולה לטובת מוסדות רווחיים יותר. מי שעמד מהצד ונבנה על חורבות 'הדסה', היה בית החולים 'שערי צדק', שעמד בשנים האחרונות בדיוק אחרי מהלך ממושך בן עשרות שנים של פיתוח מבני ומקצועי משמעותי במיוחד. לראשונה

המצטרפת החדשה למאבקם. לפי ההתגייסות התקשורתית הכללית ביום רביעי בבוקר, ניתן היה להניח שרופאי מחלקת ההמטולוגיה ילדים בהדסה התגלו כחוטפי הילדים מתימן או משהו כזה, לא פחות. עיתונאים ופרשנים התחרו זה בזה בהשמעת סיסמאות מחאה נוקבות כנגד רופאי המחלקה. עיתונים וכלי תקשורת התאחדו בהשמעת תמיכה מחבבת במיוחד למנכ"ל בית החולים ולשר הבריאות. ניסיונות התגובה של נציגי הרופאים וההורים נדחו על הסף תוך הטחת ביקורת מהדהדת.

רק מאחורי ענן הערפל הסמיך של "ניסיון הפוטש" או "נטישת החולים", נותר איזה שהוא מקום צדדי בכדי לתהות כיצד הפכה התקשורת העצמאית, הנשכנית, נטולת המורא, לעושה דברה של המימסד? כיצד עמדת שר הבריאות היא זו שמתקבלת מול מחאותיהם של הרופאים המלוכדים עם הורי הילדים המאושפזים? כיצד דעתו של מנכ"ל בית חולים הנחוש להציל את המוסד מקריסה כלכלית, היא שזוכה להגנה תקשורתית לעומת דעתו של מנהל מחלקה הנחוש להגן על חוליו? איפה כלבי השמירה, איך התייצבו הם לדום מתוח מול השלטון?

חפש את האינטרס

התשובה הצפויה היא כמובן "ללא משוא פנים". כיוון שהאמת שהתגלתה לכתבי העיתון היא שהצדק לצידם של משרד הבריאות ומנכ"ל בית החולים, הרי שכלבי השמירה חדלים מלנבוח והופכים לגורים צייתנים. אך אם זו הייתה השיטה, מה ראה "העיתון של המדינה" לפרסם לרוחב כותרתו הראשית באורח חריג לחלוטין מאמר דעה התוקף באופן מוחץ את הרופאים המתפטרים? איך הגילוי הזה, אשר חשיפתו מפוקפקת למדי, הופך לקביעה כה נחרצת? זה הכול רק אמת? בלי שום אינטרס?

אז יש כמובן את האינטרס הראשוני, אסור להניח לגב' נתניהו להלבין את דמותה הציבורית. עשרים שנות השחרה אינטנסיבית, לא יכולות להתפוגג כהרף עין בזכות התייצבות לצד הורי הילדים החולים. מול יועצי התקשורת שידעו להנחות את גב' נתניהו אל המאהל, ירתה התקשורת המגויסת אל המאהל עצמו. אם המאבק יושחר, הוא לא יוכל להלבין את זו שהתייצבה למענו. חולני, אבל מציאותי.

ומכאן לשיטה. אפשר לבוא חשבון עם

קוראי 'כל השבוע' נחשפו בשבועות האחרונים לסדר-רה של כתבות המתעדות את מאבקם הנואש של הורי הילדים המאושפזים במחלקה וננקולוגית לילדים ב'הדסה'. ההורים שהתראינו לכתבות, סיפרו על הרופאים המופלאים אותם הכירו במחלקה, על הצרת רגליהם על ידי הממסד הניהולי בבית החולים, ועל תחינתם בפני הרשויות למנוע את הריסת המלכה הייחודית בה מטופלים עולליהם.

הכתבות נכתבו בדם ונקראו בדמעה. הכותבים נאלצו להאזין לסיפורים איומים, להיוודע להתרחשויות נוראיות, ולחשוף רק חלק מהן בפני נפשם הנקייה של קוראיהם. סדרת הכתבות גוללה את המסע הבלתי נגמר של המאמצים הקדחתניים לשנות את פני הרעה, מול שיתוף הפעולה הצמוד של מנכ"ל בית החולים עם משרד הבריאות. רק בשבוע שעבר נחשפה בתקשורת שיחה כאובה, במהלכה התחננו האחיות שנתרו במחלקה, לפרוש ממנה מאחר ואינן יכולות לסמוך על הטיפול הרפואי הלקוי אותו מקבלים הילדים מידי הצוות הרפואי המחליף. בתשובה לתחינת האחיות, דרשה נציגת משרד הבריאות ליישר קו עם בית החולים כ'הכרת תודה'.

זה היה כל כך נורא, זה היה כל כך מרתית. אבל פתאום השבוע, ברגע אחד, נראה היה שהכל התהפך. 'ידיעות אחרונות' פרסם בעמודו הראשון מאמר דעה קטלני הקובע כי תשעת הרופאים שהתפטרו מ'הדסה' "נטשו את חוליהם והפקירו אותם!" לא פחות. 'ידיעות' נתן את הטון, והתקשורת כולה התגייסה מאחוריו. תכתובות שנחשפו בין שערי צדק להנהלת המחלקה מראשית הדרך, התפרשו כ'ניסיון פוטש'. המטוטלת נעה בחדות לצד הקיצון שממול.

למעשה, מהרגע בו הגיעה גב' נתניהו ל'בית חולים שדה' - מאהל המחאה של רופאי המחלקה ההמטו-אונקולוגית ב'הדסה' והורי הילדים המאושפזים בה - היה ברור שהגיע הזמן להיכנס למגננה. אם היא, רעיית ראש הממשלה, תומכת במאבק הורי הילדים, הרי שהמאבק מצטרף יחד איתה אל לוח המטרה.

הציניות העלובה והרוחה אינה נחלת צד אחד בלבד. רעיית ראש הממשלה נשלחה אל מאהל המחאה בכדי לקטוף דיבידנדים מהמאבק הנוגע ללב של הילדים החולים ומשפחותיהם, כלי התקשורת האופוזיציוניים בחרו לתקוף את הרופאים כדי להשחיר את דמותה של

מחלקה משותפת של ניתוחי השתלת מח עצם ואימונולוגיה של מבוגרים וילדים. המינוי נעשה מעל לראשו של פרופ' וינטראוב, אך מלבד הצורה סביר להניח שהיא הייתה מכוונת מטרה.

בעיני פרופ' וינטראוב ותשעת חבריו לצוות המחלקה, אסור בשום אופן לאחד את הטיפולים הללו עם המבוגרים. לא ניכנס לסיבות שפורטו בהרחבה בסדרת הכתבות, מה גם שלדברי פרופ' רוטשטיין זו כלל לא הייתה הכוונה. מה שברור, לאחר סדרה של ניסיונות להגיע להבנות ולאחר הבטחות מפורשות - גם כאלו שניתנו למשרד הבריאות - שהופרו, כשהרופאים מגלים באיחור כי כוננים הוצבו במחלקה מבלי שתהיה להם הכשירות המתאימה לילדים, הודיעו ששת הרופאים המומחים במחלקה ההמטולוגיה אונקולוגיה לילדים ב'הדסה' על התפטרותם.

תגובת מנכ"ל בית החולים הייתה כרגיל, אגרסיבית. הוא תקף בבוטות את מנהל המחלקה והגדיל לעשות כשפרסם את 'מגילת הדסה' בה הוצג פרופ' וינטראוב כ'המנ' הרשע' כשהוא ושר הבריאות מככבים יחד כטובים שבסיפור המגילה.

משרד הבריאות ניסו לעצור את ההתפטרות, אך לאורך כל הדרך הציב המשרד בפני הרופאים המתפטרים רק ברירה אחת: חזרה לעבודה במחלקה ב'הדסה'. הרופאים, ששבעו מהבטחות שהופרו, הדגישו כי אין להם עוד שמץ של אמון במנכ"ל 'הדסה'. כל עוד הוא המנכ"ל, הם לא ישובו לבית החולים בשום אופן. עוד לפני שהם התפטרו הם כבר סיפרו לפרופ' רוטשטיין כי הם מנהלים מגעים עם 'שערי צדק' להעברת המחלקה לשם, מה שלכאורה מתבקש בעיר הגדולה במדינה, אך גם לאחר ששר הבריאות הבהיר כי בשערי צדק לא תקום מחלקה בשום אופן עמדו הרופאים על דעתם כי בכל מקרה הם לא ישובו ל'הדסה' שתחת ניהולו של רוטשטיין.

כל היתר היסטוריה, אך ממבט אל העבר ואל הצפוי בעתיד, נוכל לבחון את הגילויים של השבוע. התקשורת התגוללה על הרופאים שניהלו מגעים יחד עם כל צוות המחלקה מול שערי צדק על מעבר המחלקה כולה על רופאיה ומטופליה. איפה כאן הבעיה? האם לזה קוראים ניסיון פוטש? הרי כפי שהיה אז במחלקה, ברור היה כי פרופ' רוטשטיין מעוניין במחלקה מסוג אחר, מחלקה שלא תדמה למחלקה שפעלה עד אז. האם אין זה אך טבעי שהמחלקה 'הישנה' תעבור לבית חולים אחר?

ומה עוד? הדיונים עם שערי צדק נוהלו עוד לפני הודעת הפיטורים. ברור! זה הרי ההיפך מ'ניטישה והפקרת חולים'. הרופאים המסורים, שהתנגדו תמיד לשר"פ הרווחי, שיכלו לעזוב כל אחד לבית חולים אחר ולהיקלט בתנאים טובים בהרבה, העדיפו לעבור בחטיבה אחת כדי לסייע לחולים שלהם שלא יינטשו.

אז מה היה כאן? כמו תמיד, הרבה רוח וצלצולים. הערפל הסמיך טשטש את הראייה, אך כשנפוגג את הלבן המסמא נגלה את האמת הברורה. //

אמנם נשמע טוב כששר הבריאות מבהיר שהוא נענה לכל דרישות הרופאים. יש מי שזיעק מיידי כי הנה התגלה שהרופאים לא חוזרים משיקולי אגו, הרי כל דרישותיהם התקבלו. הקורא הנבון יתמה ויחקור מה עומד מאחורי האגו, למה הם באמת לא מוכנים לחזור בשום אופן? למה הם לא רוצים משכורת, אחרי שמשרד הבריאות הורה לכל בתי החולים הממשלתיים שלא להעסיק אותם.

בקצירת האומר נשוב למה שקרה אז במחלקה.

לפי הידוע לנו, ועד כה לא שמענו גירסה אחרת, לא הייתה אף היסטוריה בעייתית בין רופאי המחלקה לפרופ' רוטשטיין. מדובר במחלקה שקנתה שם עולמי והיא נחשבת למוצלחת בכל קנה מידה. המחלקה, אותה הקימו הרופאים המתפטרים בראשות פרופ' מיקי וינטראוב, איחדה שישה מומחים במגוון התחומים האונקולוגיים וההמטולוגיים לילדים, וניתוחי השתלת מח העצם במחלקה נחשבו לטובים ברמה בינלאומית. בנוסף, כך מתארים הורים לילדים שאושפזו או שמאושפזים עדיין למחלקה, מדובר ב'אימפרייה של חסד'. הרופאים מסורים במיוחד לילדים, והאחרונים רואים בהם את הדמות האיתנה והמסורה להם הם כה זקוקים בין הטיפולים המכאיבים והניתוחים המפחידים.

מכאן ואילך נחלקות הדעות, ניצמד איפה רק לעובדות המוסכמות על הכל. פרופ' רוטשטיין מינה את המנתחת המאוד מוערכת ד"ר פולינה סטפנסקי למנהלת

הנתונים שהגיעו לידנו, והגיעו לידנו נתונים רבים בנושא, לא רק שמשרד הבריאות לא זימן את קוראי התיגר כלפי רוטשטיין, אלא שאפילו כאשר ביקשו הם להביא את דברם בפני הצוות הבכיר במשרד, נתקלו הם בקיר אטום. אסור להגיש תלונות כלפי פרופ' רוטשטיין בהנהלת משרד הבריאות.

למה זה מתנהל כך? סביר להניח שבמשרד הבריאות משוכנעים לחלוטין שאין מנהל הגון וראוי מפרופ' רוטשטיין, וכי כל הטענות כלפיו מקורם בהשמצות זולות. אך האם נגזים אם נחשוב שיש כאן קושי יהודות על האמת? הרי שר הבריאות נשכב על הגדר 'כדי למנות את פרופ' רוטשטיין. יכול להיות שבמשרד הבריאות עושים הכל בכדי שלא יגידו שהמינוי התברר כמוטעה?

דמוגיה בגרוש

מי שנחשף השבוע לראשונה, באדיבות התקשורת המגויסת, לפרשת הדסה, יסבור בוודאי שמדובר במאבק ייצרי על כבוד ושררה. "למה הם לא מוכנים לשבת יחד", זעמו כתבים ופרשנים, זו כנראה השאלה הכי קלה.

אבל זו היא בדיוק כוחה של התקשורת, בדמוגיה נטולת עבר ועתיד. הכל רק כאן ועכשיו. לא מדברים על מה שהיה, לא עוסקים במה שצפוי לקרות. אבל בכדי להבין את התגלית המדהדת בתכתובות שבין הרופאים המתפטרים לבין שערי צדק, צריך לחזור למה שקרה שם. זה

להשיב את 'הדסה' להגמוניה הרפואית השורשית שלה, בחר רוטשטיין להעצים את הוויכוח לכדי קרבות תקשורתיים שבים ונשנים. ולא רק בזירה הזו. השבוע צוטט מנהל ארגון רפואי ירושלמי חשוב, אשר נודע תמיד כמי שמסייע למאות ולאפלי חולים בבית החולים הדסה, כמי שאיבד לחלוטין את אמונו בבית החולים כל עוד הוא תחת ניהולו של פרופ' רוטשטיין.

זו אגב לא חייבת להיות נקודה שלילית באופן הניהול של רוטשטיין. ייתכן בהחלט שטובת בית החולים היא להציב סדר יום קשוח ובלתי מתפשר. איננו מתיימרים להבין בניהול או בחילוף ממשברים כלכליים, וסביר להניח שיש גם דרכים בלתי מוכרות לנו.

כך או אחרת, ברור שכאשר מתעורר עימות מכל כיוון, צפוי היה כי משרד הבריאות יכדוק את עצמו שוב. אולי, כפי שכתבנו בפיקה הקודמת, זו צורת הניהול הטובה והראויה לבית החולים. אבל אולי לא. יכול להיות שכל היתר צודקים והוא טועה. לנו, אין דרך לבדוק את זה. למשרד הבריאות יש. איך? קודם כל באמצעות חקירה ודרישה. התחקיר הראשון הוא באמצעות שאלה פשוטה, צריך לשמוע את הצד השני, את המתלוננים על הניהול החדש, ולברר האם יש משהו בדבריהם. זה א' ב'.

האם משרד הבריאות בדק? האם זימן הוא את אלו שאיבדו את האמון במנכ"ל הדסה החדש, מתוך בית החולים ומחוצה לו, בכדי לברר את טענותיהם? על פי

תחקיר

הפח נשבר

המקומי, ביררנו את פרטיו האישיים, כולל מספר הזהות שלו, והצמדנו לו את הדו"ח. לא משנה מה שמו בדיוק ומה הוא עשה. העיקר שעליו להתמודד עם הקנס.

פרק ב'

המגמה מתרחבת

זה לא הסוף. הפקח נזכר שבכלל אין פחים בבניין, ועליהם לשלם את מחיר הפחים (לגופן של טענות נגיע בהמשך). אז מה הנכון מכל תפירת התיקים? חוסר התקנת כלי אשפה? שימוש בהם בניגוד לחוק? השלכת אשפה מחוץ לכלי המיועד? לא בדיוק יצאנו עם תשובה ברורה. גם המשפחה לא. ומדובר בכחור בן עשרים, רק לתזכורת, שכלל לא גר במקום. לא מדובר בממונה על ועד בית או מעין זה....

בניסיון להסיר לזות שפתיים, הבטיחה הפקידה כי הפקח יצור קשר עם המשפחה, דבר שכמובן לא קרה, עד לשעת כתיבת השורות. והמתנו שבוע וחצי לכך. "ונגיד שאכן מדובר באבא של מאיר", זועמת האם, "מדוע התביעה לא נרשמה על שמו? נדלג על העובדה

הכסף הקטן; נראה שמדובר בשלל עבירות מרשים למדי, כך לפחות מהתרשמות ראשונית.

"העניין הוא", מספר אבי המשפחה ל'הפלט', שלא ידע אם לזעום או לגחך, "שהנתבע הוא מאיר". מאיר, למי שאינו מכיר, הוא בנם. בחור כבן עשרים, מהישיבות המובילות בעולם התורה. מאיר לא היה בבית באותו יום, ובשעות בהן הושלך הדו"ח לתיבת הדואר של הוריו, שקוע היה בעומקו של הלימוד.

"לא ויתרנו", משתפת האם. "התקשרתי למוקד העירוני ותבעתי לדעת מה זה ועל מה זה. כיצד ייתכן שמאיר מואשם שלא השליך את האשפה (איזו אשפה??) לתוך הכלי, בשעה שכלל לא היה באזור? כלום היה מי שוידא שאכן מדובר במאיר ואימת זאת עם תעודת הזהות שלו? על סמך הוחלט לקנוס אותו ב-730 שקלים, או לחילופין לגשת לבית משפט ולהישפט על מעשיו (??)".

תחילה המוקדנית טענה שאין הדבר בסמכותה ובעניינה, אולם לאחר דרישה נוספת אמרה שתנסה לבדוק את הנושא.

התשובה הייתה מהירה, מדהימה ומקוממת. "אין זה משנה אם מדובר במאיר או באבא שלו", התקבלה התשובה הלקונית. "מדובר באחד מבני המשפחה ועליכם לשלם את הקנס"... "במילים אחרות - תפסנו את הקורבן

י' פולק

פרק א'

בו מואשם בחור ישיבה

ה פתקה הציצה מתיבת המכתבים, שקטה וממתינה. היא נערמה בינות להזמנות והתייצבה על השולחן.

כבר במיון הראשוני היא בלטה. הזמנה לדיון וכתב אישום, הרשיעו האותיות השחורות על הרקע התכלכל. בספח המוצמד הייתה הבהרה זוטא, רק שכל מילה הכעיסה עוד יותר.

תאריך העבירה ציין את אותו יום, בשעה 12.50 בצהריים. "הנ"ל לא התקין כלי אשפה כנדרש", הואשם הנתבע. "השתמש בכלי האשפה בניגוד לחוק, לא השליך את הפסולת לתוך כלי האשפה".

אם לא די בזאת, נוספה הערת פקח ואף הוקפה בעיגול: חוסר שני פחי אשפה. לא בדיוק ברור כיצד המחסור בפחי אשפה נכרך אחר הנתבע, אבל זה באמת

חופף לעיתוי ששיחת הטלפון התקבלה. אולם שום דבר נוסף לא תאם למציאות. "בתאריך 12:17 09.01.2017", גם ידעו לציין את התאריך המדויק של ביצוע העבירה. גם הכתובת נחרטה בביור, מצויה מרחק הליכה הגון מביתו של הנ"ל לא שמר על הניקיון חוק עזר לבני (רוכלים)". גם לו הוצעה האפשרות להישפט בתאריך... נכון. 20.07.2017 בשעה 09.00. אותה שעה כמו של הנקנס הקודם. אה, עוד משהו. התאריך שבו הודפסו המכתבים היה זהה אף הוא, למרות שה'עברה' התבצעה בתאריכים שונים. איך זה קורה? אולי בעיריית בני ברק תמצא התשובה...

"אני לא מביין", האברך היה מבולבל לחלוטין. "כבר חודשים שאיני מסתובב באזור המצוין, בוודאי שלא בשעת צהריים. מתי השלכתי פסולת? ולמה לא ניגשו אלי מיד? ונגיד שאכן כך, איך הם הצליחו לוודא את פרטיי האישיים, כולל כתובת מגוריי?" הפנינו אותו לפער בין תאריך ביצוע העבירה למועד מסירת המכתב. ככל הנראה הוצרכו ארבעה וחצי חודשים של חיפושים אחר האשם בעבירה...

לרגעים ניסה הוא לפשפש במעשיו, להיזכר בדבר שלא היה. הרי לא ייתכן שמישהו ידע למסור את כל פרטיו במדויק. אולם סיטואציה בה הוא משליך אשפה בכתובת המצוינת, או לחילופין - פקח הדורש את פרטיו, לא עלתה במוחו.

לא בכדי נלחץ האברך. שורה מודגשת בסיום המכתב לא נעמה לו כלל. "מובא לידעתך, כי אם לא תתייצב למשפט ובית המשפט יטיל עליך קנס, רשאי הוא להטיל גם עונש מאסר במקום הקנס".

את הטופס חתמו עדי התביעה. רושם הדו"ח, ופקח נוסף.

כצעד קודם לתשלום הקנס, ניגש האברך לתובע העירוני וביקש לראות את חומר התביעה, כפי שצוין במכתב.

5 שורות קצרות תיעדו את העבירה, וגרמו אף להרמת גבה של התובע העירוני. שורה וחצי ראשונות הוקדשו לתאריך ומיקום ה'פשע'. בהמשך הופיע מלל לא מפורענח דיו.

"הנ"ל לא שמר על הניקיון לפי סעיף 8.

אופן מסירת הדו"ח: מסירה ביד

לתשלום סך של 475 ש"ח".

לא היו הערות נוספות, רק חתימה של רושם הדו"ח ופקח נוסף - כעד, כפי שהובא במכתב הרשמי.

"מה זה חוק רוכלים?" ניסה האברך להבין, אבל גם לתובע העירוני לא היה הסבר.

פרק ד'

שיחת אימות

"רק לפקח יהיה הסבר לדו"ח התמוה", החליט התובע העירוני, לאחר ניסיון העמקה בכתב האישום ובחומר הדל שברשותו. בנוכחות האברך נוצר הקשר עם רושם הדו"ח ודרישה להבהרה.

"אני זוכר שהיה משהו כזה", הודה הפקח. "ראינו אותו משליך פסולת".

"איך הם ידעו שזה אני?" תבע האברך לברר, "ומדוע לא ניגשו אלי ישירות והודיעו לי כי עברתי על החוק?" "לא הספקנו", התנצל הפקח. כראיה, זימן הוא פקח נוסף למקום, כך יוכל לטעון שעד נוסף ראה את "ההוכחות".

"אבל איך הם ידעו שמדובר בי?" האברך לא התכוון לוותר.

הפקח היה צריך שניות ספורות של מחשבה, עד שנזכר שבשקית הפסולת הופיע מכתב מקופת החולים, הנושא את שמו של הנתבע.

"זה לא ייתכן!" האברך היה בטוח. בתעודת הזהות,

סיפורם הבלתי ייאמן של תושבי בני ברק, החשופים לתביעות ולקנסות מטעם מחלקת התברואה. הדיווחים נערמים על שולחנם של חברי העירייה מטעם 'סיעת בני התורה', והתופעה רק צוברת תאוצה // הדרך הקלה שמוצאת מחלקת התברואה להטיל רפש על האזרחים

"רק שתבינו", מסביר אביו של האברך שפנה בבקורות לחבר העירייה מטעם סיעת 'בני תורה'. "מדובר בבני שנישא כחודש וחצי לפני מועד ביצוע העבירה. איך הוא קשור לענייני?" כנראה מישהו שם לא מעודכן בנישואי התושבים. בכל מקרה, אותם זה לא מעניין. אין פח? יבוא הבן (הנשוי) וייקנס..."

פרק ג'

חוק רוכלים ועדים

וביום המחרת מקבל חבר העירייה טלפון בהול נוסף. "הודעה על עבירת קנס", הרשיעו האותיות, שחזר על גבי לבן, והלחיצו את הנתבע. "הזמנה לדין וכתב אישום". הפעם החומר המרשיע המתין ברשות הדואר, לאחר שהתקבלה הודעה על 'דואר רשום'. "לפני כשלושה שבועות קיבלתי טלפון מרשות הדואר שממתינה לי מעטפה, אולם הכתובת אינה ידועה, מאחר שעברתי דירה. עדכנתי את הכתובת החדשה, מבלי לדעת שזה מה שממתין לי".

התאריך שהופיע בראש המכתב היה 23.05.2017, זה

שבשעה הזו הוא מסר שיעור בשיבה, ואני הייתי בעבודה. את מחלקת התברואה של עיריית בני ברק אי אפשר לבלבל עם עובדות. אולם מדוע לרשום תביעה על שמו של בחור שהעתיק את מקומו לחממת הישיבה? חוסר מחשבה של פקח? דרישות הזויות לתשלום ללא פיקוח וללא בושה? כנראה גם וגם..."

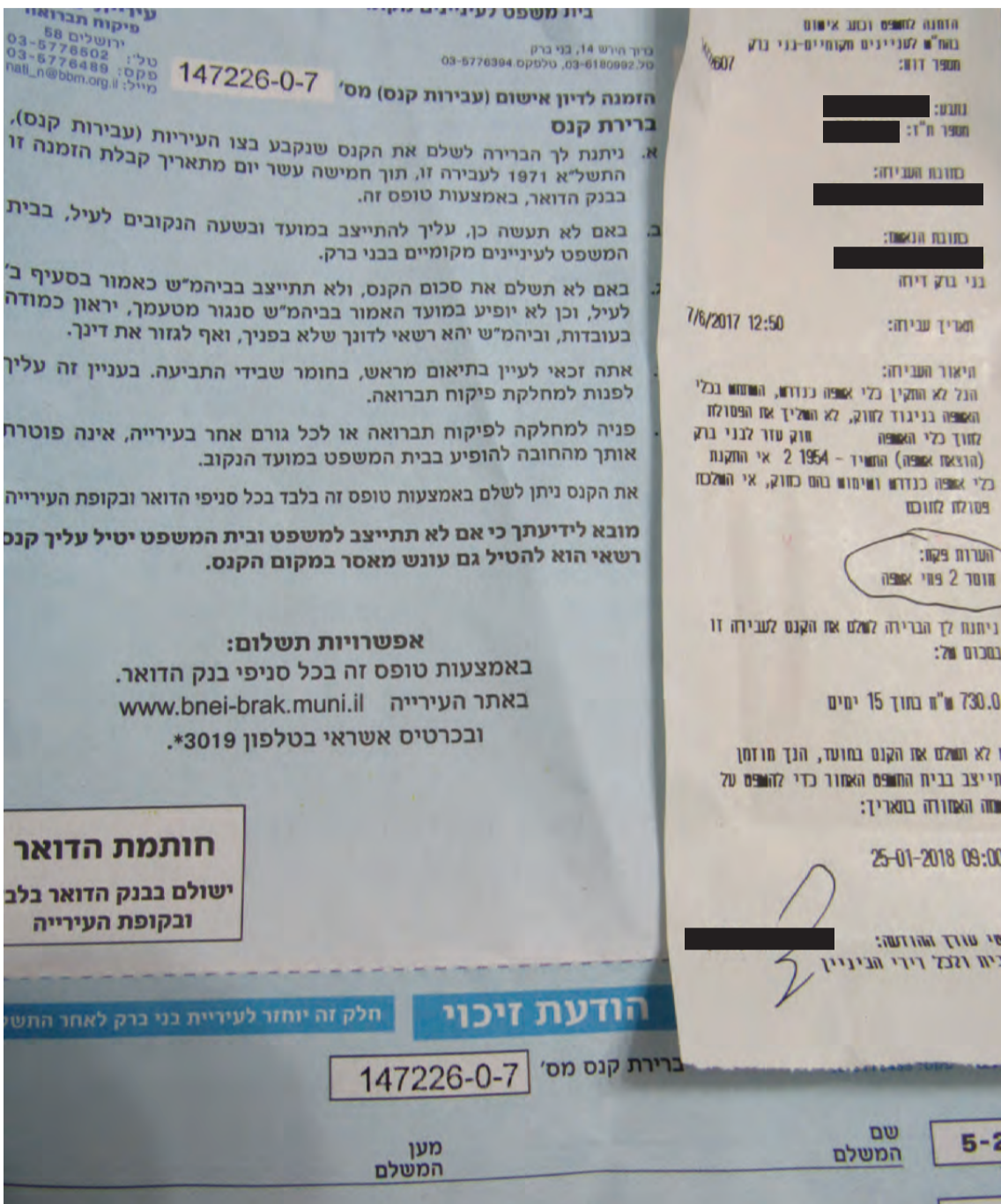
חשבתם שהסיפור נגמר? חכו, הוא רק מתחיל.

שלושה ימים מאוחר יותר חזר לביתו הרב י' ל', אברך צעיר שנישא לפני חודשים ספורים. דף מוכתם באותיות מקדם את פניו, מוצמד על דלת ביתו שבפאתי בני ברק.

בעיניים סקרניות הוא מתקרב לדלת. 'הזמנה לדין וכתב אישום', דורשות האותיות למולו. המכתב מוען אליו ונושא את שמו. הכתובת, כמה מפתיע, מציינת את מגורי בית הוריו, למרות שהיא מוצמדת לביתו שלו, מרחק הגון מכתובת הוריו. תאריך העבירה היה אי שם, באמצע ינואר למניינם, והאשמה מוכרת לנו למדי. "הנ"ל לא התקין כלי אשפה כנדרש..." מלל שלם שמסוכם בסעיף הבא - ניתנת לך הברירה לשלם את הקנס לעבירה זו, בסכום 730 שקלים תוך 15 יום.

ואם הוא יחליט להתעלם? הוא מוזמן להישפט בתאריך 20.07.2017 בשעה 9.00 בבית המשפט. תזכרו את התאריך. הוא חשוב להמשך.

כמו במכתב המרשיע, מופיעה כתובתו המרוחקת של האברך. מלבד דו"ח של פקח שיזכר שהיה משהו, וחברו שנקרא להעיד, אין שום דבר שיכול לקשור אותו עם הסיפור המוזר, שלא לומר ההזוי.

השיחה הסתיימה בדרישתו של התובע העירוני לקבל פרטים ברורים יותר עד ליום המחרת. "אני לא חושב שיהיה לו משהו ברור יותר לומר מחר, שלא נאמר היום", הוא היה חצי משועשע, כשפנה לאברך. "בכל אופן אני מבטל את הדו"ח". רק לחשוב שהלה כמעט רץ לשלם את הקנס...

"מדובר באדם שומר חוק באופן קפדני", נותן האברך קווים לדמותו של התובע העירוני. "אם היה לו צד שהאשמה מוצדקת, הוא לא היה מבטל את הקנס, גם במחיר של דמעות ותחנונים. מבחינתו, מי שעבר על החוק - צריך לשאת בתשלום. כך שביטול הקנס מדהים (או שלא...) בהרבה".

חבר העירייה מטעם סיעת בני התורה אינו מופתע. אמנם הוא טרם נתקל ברצף של שלושה סיפורים בשבוע אחד, אולם בקשות לביטול קנסות נערמות על שולחנו ללא הרף. "כשלושים-שלושים וחמש בקשות הגיעו אלי בתקופה האחרונה", הוא מודה. "בעוד בקשות לביטול קנסות על חוקי תעבורה קשה עד בלתי אפשרי לבטל, הרי שקנסות תברואה ניתנים לביטול בקלות". למה הקנסות הללו מתבטלים בקלות? תקשיבו לעובדה הבאה: "כשאחד מהתושבים הודיע שהוא הולך למשפט, בהתאם לאופציה שצוינה בדו"ח, הוא קיבל מכתב יום לפני המשפט כי הוא זוכה מאשמה". המכתב הגיע בזמן, בניגוד למכתבי האישום הקודמים שהופיעו באיחור, ולאחר מועד הערעור (! !)

פרק ה'

מדי הרבה חורים

"תחזרו שוב על הדברים", ביקש עו"ד משה יפה, אליו ניגשנו עם הסיפורים. לא סיימנו עם התייעודים, והבטחנו המשך; אולם כאתנחתא חשוב לנו להבין באופן מקצועי יותר, מה קורה כאן.

"זה לא הגיוני", הוא פוסק, משומע בשנית את הדברים. "משהו מוזר בסיפורים הללו, ואם הם נכונים, זה אמור להטריד. מאוד מאוד". טוב, אז אנחנו מוטרדים, אבל עורך הדין גם טורח לפרק את שורת התמיהות שמתקבצת אצלו.

"בטוח שלא ניגש אליהם אי מי וידיא עימם את הפרטים?" הוא רק רוצה להיות בטוח. "כבר היו מקרים שהנתבע שכח שניגשו אליו וביטלו את פרטיו והרצון להישפט פעל כבומרנג לרעתם". הסברים נשמעים הגיוניים למדי, אבל בעלי כתב האישום בטוחים בכך בלא כל פקפוק. "נו, באמת", מגיב מאיר בחיוך סלחן. "מי יפנה אלי? אני הרי בישיבה".

"תבינו", מנסה יפה להסביר את האבסורד, כאילו מישוהו זקוק להוכחות נוספות. "כשפקח רואה בעל רכב המבצע עבירת תנועה - הוא יכול לצלם ולציין את מספר הרכב. אבל אדם שעבר על חוק, אין כל אפשרות לכתוב דו"ח מבלי שישאל לפרטיו. מה הפקח יכתוב בדו"ח? האיש עם הזקן הארוך? הוא חייב לאמת עם בעל העבירה את פרטיו האישיים".

"זה בדיוק מה שהטריד את הנתבעים", אנחנו מעירים. "בכנות, גם אותי זה מטריד", מסכים עו"ד יפה. "כיצד ייתכן שיש בידי הפקח פרטים אישיים של אזרחים? כיצד הגיעו לידיו מספרי זהות של התושבים מבלי שביטול זאת מולם? אני חושב שמן הראוי שיהיה כאן מישוהו שיענה על התשובות הללו, לא בטוח שלא כדאי לדרוש את התשובות בעזרת תביעה ייצוגית. הצורה שבה התגלגלו פרטים אישיים, כולל כתובות, מעוררת חשדות כבדים על אופן ההתנהלות. הרי לפי דבריכם, ישנו נתבע שהקנס הוצמד על דלת ביתו, למרות שהכתובת שונה

אנחנו נאלצים להסכים, למרות שהסיפורים שהתגלגלו לדינו אינם שוללים זאת. "אבל יש לבדוק גם את זה. כבר היו קונספירציות שהתבררו כנכונות". כשלעצמו, סובר יפה שהדברים מצריכים תביעה ייצוגית. "הגם שקשה יותר לתבוע גוף או מוסד מבוסס דוגמת העירייה. ניתן להגיע עימם להסדר לפיו הם מפסיקים את הנהגה הזו. אולי רווח כספי לא יהיה לתושבים, אבל לפחות תיעצר מגמת הקנסות המחולקים בנדיבות, כפי שמשמעת שקורה לאחרונה".

והקנסות אכן מחולקים בנדיבות, נכון לעכשיו. אמו של האברך שקיבל קנס על בית הוריו קיבלה יומיים מאוחר יותר אף היא קנס על היעדר פח. היחידה משום מה(?) מהבניין. שניים מבני המשפחה קיבלו קנס המיועד לבניין כולו. מפתיע? אותנו כבר לא. נתקלנו במקרים הזויים מאלו.

"כבר הגיע עדי כמה בקשות לביטול קנסות על היעדר פחים. התופעה שכשלעצמה נידונה בהרחבה בישיבות עירייה. העובדים מטיחים את פחי האשפה בפראות בעת ריקונם, וכתוצאה מכך נסדקים הפחים ויוצאים מכלל שימוש. על מי מוטל התשלום לרכישת פחים חדשים? שאלה מורכבת, ואיני נכנס לסוגיה הזו. המדהים הוא, שבמקרים רבים היה דייר יחיד מהבניין שזכה בקנס". איזה דייר, אתם שואלים? זה שפנה לחבר סיעת בני התורה לעזרה בביטול הקנס...

לא תמיד זה כך. יש גם מקרים בהם העירייה 'הוגנת' ומחלקת קנסות לכלל הדיירים בשווה. כזה הוא הבניין של מאיר, הסיפור הראשון שהובא בכתבה. לא. לא טעינו.

מזו המציאות על גבי הדו"ח. משהו כאן לא מריח טוב. סליחה, מריח רע. רע מאוד.

חבל שהשיחה שערכה אמו של מאיר עם המוקד העירוני אינה מוקלטת. לו הייתה העירייה נאלצת להתמודד עם תקליט שכזה, מצבה היה גרוע. משפט כדוגמת 'לא משנה אם זה מאיר או אבא שלו' הוא חריף, ומהווה הוכחה לניסיון להכפיש תושב ללא הוכחות מוצקות. ממתני שמענו שאזרח נקנס על עבירת אביו או להיפך?"

פרק ו'

להפסיק את הצקות

לדידו של עורך הדין, עדיין לא נסתמו הקושיות על ההתנהלות השערורייתית. "יתרה מכך, לו יצויר שאכן בשקית האשפה הייתה מעטפה הנושאת את פרטי הנתבע, כפי שטען הפקח במקרה השלישי, הרי שאין די בכך כדי להקיש שמדובר באשפה שהשליך הנתבע. עליהם להוכיח הוכחות נוספות הקושרות את העבירה למקבל הקנס. אני מפקד לחרוץ דין בטרם ראיתי את החומר המלא, אבל נשמע שיש כאן תופעה שראויה להיחקר".

ומה אם מדובר בניסיון להטיל אשמה על אזרחים ספציפיים? "זו נשמעת קונספירציה נוראה", מסתייג עו"ד יפה.

כאן? שכל דייר ישלם מחיר של שני פחים? אם יש שני פחים תקינים וחמישה דיירים, הרי שבחשבון פשוט אנו מגיעים ל-12 פחים. יש להם בכלל היכן להעמיד אותם? או שזו דרך קלה להעשיר את הקופה... אחד השכנים פנה לעירייה בדרישה לקבל הבהרה. היה לו כנראה ממי לתבוע תשובות, והוא חזר הלום. "אה, הוא?" נאמר לו, כשהראה את השם והחתימה המתנוסס על הדו"ח, "עזבו אותו, הוא לא תקין. אל תתייחסו".

פרק ט'

להתעלם? להתייחס?

"אז יש פקח שידוע כנדיב בקנסות וכלא תקין", זעמו השכנים כששמעו את תגובת העירייה, שנאמרה שלא לפרסום כמוכן, "אבל ממשיכים להעסיק אותו. מקסימום יהיו תושבים שיסבלו. מה קרה? והעירייה אפילו לא טורחת להבהיר שאין להתייחס. האם היא תתעלם אף היא מהקנסות, או שתטרטרו אותנו בגינם?" בעצמם לא יודעים אם להתפלץ או לגחך. "הרי בכל מקרה עלינו לטרוח ולבקש הסבר על התביעה ולבטלה. לא יותר פשוט להעמיד את הפקח על מקומו?" זו שאלה. "כשאמר לי שכן מהבניין הסמוך שהוא אינו מבין על מה אני עושה עסק, מצייני דייר נוסף, "משום שהוא כבר קיבל ארבעה (!) דו"חות, לא הבנתי על מה הוא מדבר. חשבתי שהוא מעדיף להתנהג ככל העולה על רוחו. כעת אני מבין שהפקח הוא שעושה מה שבא לו..." מה לעשות? במקום שמחלקת התברואה תתמקד בתפקידה ותעסוק בפינוי אשפה כראוי, היא עסוקה בחלוקת דו"חות וקנסות. לפחות שיהיו פחים נוספים שיפארו את העיר, בחצרות האחוריות, ועוד יישאר עודף לרפד את בעלי התפקידים. ומי אמור לממן את המחדל? התושבים. אלא מה? אי פעם דיברו על נחמש שמנקה את העיר, ואפילו פרספקטים נאים נשלחו לבתים. מישהו זוכר? התושבים כבר שכחו, וכנראה גם העירייה. יש לה תפקידים חשובים מאלו...

תגובת עיריית בני ברק

לכבוד
עיתון "הפלט"
שלום רב

מבדיקה יסודית באגף התברואה מתברר, שחלוקת דו"חות בנושאי התברואה מתבצעת רק על סמך המציאות בשטח, ולא כטענות של אנשים שמנסים להתחמק מחובתם ומטילים רפש והשמצות חסרי כל בסיס. כל מי שסבור שהדו"ח נרשם שלא כחוק, מתבקש לשלוח ערעור על כך למח' פניות הציבור בלשכת רה"ע, או למחלקה המשפטית של העירייה.

גם אם אדם אינו מתגורר, בשלב זה, בדירה, הרי כיוון שהוא בעלי הדירה, הדו"ח נרשם על שמו, בהתאם לחוק, ושוב, זכותו לערער על הדו"ח.

פינוי האשפה מתבצע שלוש פעמים בשבוע בכל אזורי העיר או בימים ראשון, שלישי וחמישי, או בימים שני, רביעי ושישי. אם ישנו חוסר בפחים, על הדיירים באותו בניין להשלים את מספרם, כי אחרת מצטברות ערימות פסולת סביב הפחים וגורמות ריחות בלתי נעימים ונוזק תברואתי לסביבה.

בברכה
אברהם טננבוים
מזכיר העירייה ודובר

ברורה. בדעתו של הלה היה להשליך אשפה על האדמה ללא כלי ייעודי. "הצטרף אלי ואראה לך את הפחים", ניסה השכן הממום, אולם נענה במשיכת כתף. "חם לי", הודיע הפקח, "ואין לי כוח לראות את הפחים". "אז תציין זאת בדו"ח", השכן לא ניסה להסתיר את זעמו. "תציין שאינך מוכן לראות את הפחים ואתה טופל דו"חות על כלום".

פרק ח'

לא מתבלבלים מעובדות

"בשיחה עם המוקדנית", משחזרת אמו של מאיר, "קבעה האחרונה, בין יתר המלל שפיזרה בשיחה, כי חסרים פחים, וכי כל תושבי הבניין קיבלו את הקנס. המעניין הוא, שבדיקה חפוזה בין השכנים הניבה תוצאות אחרות. בני היה היחיד שקיבל את הדו"ח, באותה ההודמנות".

באיחור של ארבעה ימים, ולאחר התקרית עם הפקח ושקית האשפה, קיבלו כל הדיירים את הקנס. "חוסר של שני פחים - צולם", הודגש בהערות, ככל הנראה על רקע הגומחות החסרות. ככה יכולים לטשטש ראיות וליישב את התלונה באלגנטיות. מצלמים גומחות ריקות, לאחר שנכפה על התושבים לנהוג כן, ואחר כך יש עילה לתביעה. הבנתם? פתאום לא מוטלת חובת ההוכחה או הדרישה. זורקים דו"ח לתיבה, אולי גם 'סוגרים חשבון' על הדרך, ומעשירים את קופת העירייה. מה פשוט מכך? שלא תהיינה אי הבנות. הפחים עודם עומדים בחצר, שלמים וטובים. אה, לפני שהוזו ממקומם הם היו שלושה. היום הם רק שניים. אחד נעלם, לא ברור לאן. "ולא כל כך מסובך להעלים פח שזרוק בחצר", מתלונן אחד השכנים. "עובדה היא שמעולם לא נעלמו לנו פחים קודם לכן, כשהיו בגומחות הקבועות. אז מי בדיוק אמור לשלם את פירות המחדל? התושבים? על מה ולמה? ואם המיקום הוא בלתי חוקי, שראש העירייה לשעבר יתכבד לשלם קנס על השנים שבהן הוא גרם לנו לעבור על החוק".

"ונגיד שכן", מעדיף שכן נוסף שלא להתפלסף יותר מדי בנושא. "למה לא מגיעים כמו בני אדם ומבקשים יפה? מישהו פנה אלינו? התריע? ביקש שנרכוש פח מכספי ועד הבית? מה זו הדרך הזו, לזרוק קנסות לכל הדיירים?" מחירו של פח, כך על פי בירור שערך אחד השכנים, עומד על כ-150 שקלים, בסבסוד העירייה. "איך הגיעו ל-730 שקלים? ומה בדיוק הם מצפים שיקרה

שבוע לאחר שמאיר קיבל דרישה לתשלום הקנס, זכו כל תיבות הדואר שבבניין להתהדר בדו"חות. הנקנסים היו ראשי המשפחה, השמות התנוססו על הדו"חות, כמו תעודות הזהות. אה, ומשפחתו של מאיר? גם קיבלו. למה לא? הפעם על שם האב.

פרק ז'

בשם חזות הכל

קצת רקע. לפני מספר חודשים, אולי במגמה חיצונית לשינוי פני העיר, קיבלו תושבי הבניין הוראה כי עליהם לפנות את פחי האשפה לחצר האחורית של הבניין. מדובר בבניין פינתי, ברחוב מרכזי בעיר, המוביל לסמטה קטנה. אמנם העירייה לפני כ-15 שנים יצרה בעצמה את הגומחות שהותאמו לפחי אשפה, בהוראתו של ראש העיר דאז, מרדכי קרליץ, אולם מאחר שפניהם הירקרות נראות אף ברחוב במרכזי, התקבלה כעת החלטה שרירותית להחביא את הפחים בחצר האחורית (תרתי משמע), תוך אזהרה למתן קנסות למפרי ההוראה.

"מאז אותה החלטה", קובלים דיירי הבניין, "אין לנו חיים". הצצה למקום מוכיחה זאת. החצר המיועדת למשחקי ילדים הולאמה ע"י העירייה לפחי האשפה, אולם זאת הבעיה הפחות גדולה. מיקומם העכשווי של הפחים הוא מתחת לחלונות המטבח של הדיירים וגורם לבעיות תברואתיות. "אני מותיר לקוראים לשער את הניחוחות המציפים את המטבח בימי הקיץ הלוהטים", קוצף אחד הדיירים. "מדובר בעיר חמה ולחה. גלי האשפה מדיפים ריחות המטפסים עד למטבח, ומדובר בסכנה בריאותית כפשוטו".

ניסיונות להידברות עם אנשי העירייה לא צלחו. הללו אטומים לבקשתם ומתעקשים להותיר את המצב על כנו, תוך הבטחה לאיתור פתרון אחר מתישהו. לא נראה שסבלם של האזרחים נוגע לאי מי.

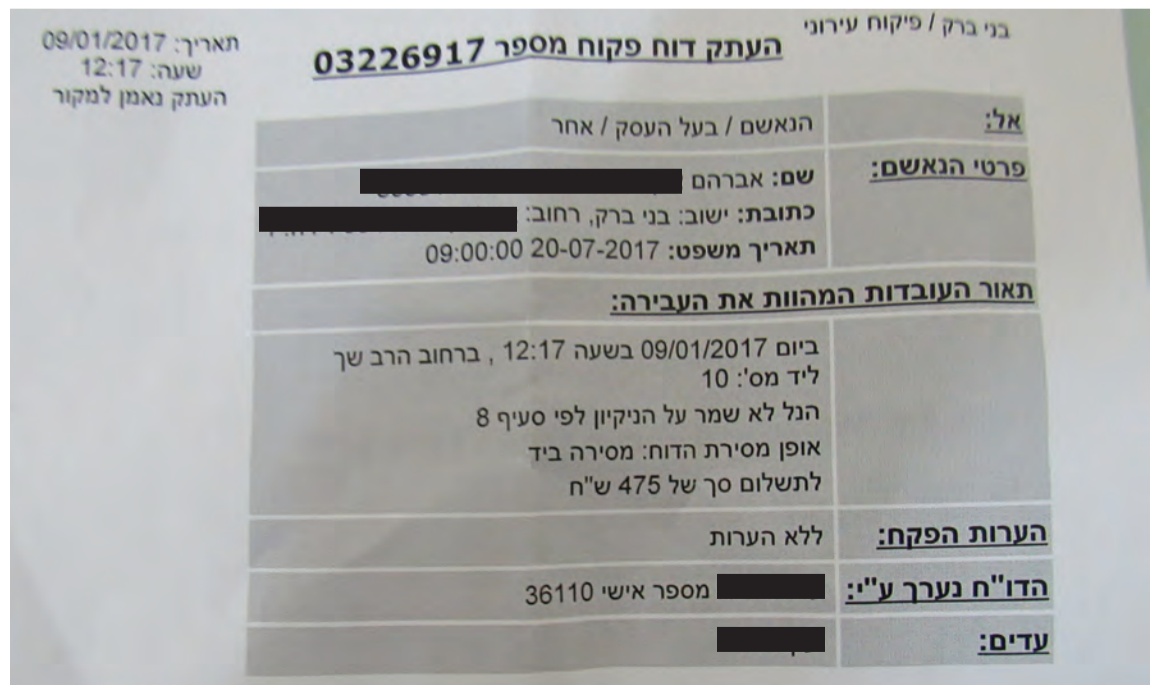
יום לאחר שמאיר קיבל את הקנס, הוריד אחד השכנים את שקית האשפה, מתוך מטרה להשליכה במקום החדש, אולם בדרך, ליד הגומחה, המתין לו פקח. "אני רושם לך דו"ח", הוא הודיע.

"על מה?" ביקש השכן לברר.

"על השלכת פסולת שלא במקום המתאים", הודיע

הפקח ונטל את פנקסו. השכן נדהם.

"הרי העברתם את מקומם של הפחים, ולשם בדיוק אני צועד. ראית שאני מניח את שקית האשפה במקום אחר? היא הרי בידיי", התקומם השכן, אולם לא היה עם מי לדבר. הפקח הודיע שמאחר שאין פחים, הרי שהכוונה

לחשמל את עזה

האם משבר החשמל בעזה יתפתח לעימות אלים? כשאבו מאזן דורש מישראל להחשיך את עזה, מתבררת עובדת יסוד אחת: ישראל לא באמת התנתקה מעזה // הם שם, ותלויים עדיין בתשתיות כאן // על מי מוטלת החובה לדאוג לנתיני החמאס? שאלה בעלת מתח גבוה

החשמל בלבד, שהם 25 מיליון שקלים לעומת 40 מיליון ששולמו עד עכשיו.

ראש הממשלה הפלשתיני ראמי חמדאללה והממונה על העניינים האזרחיים ברשות הפלשתינית חוסיין שיח נפגשו עם שר האוצר משה כחלון ועם מתאם הפעולות בשטחים, יואב מרדכי. בפגישה זו ביקשו אנשי הרשות לתאם עמדות עם ישראל, ובנוסף לדרישתם לקבל את התקציב המדובר לידיהם, הוסיפו וביקשו מישראל במפגיע לקצץ באספקת החשמל לעזה. "הכסף שגובים אנשי חמאס מן התושבים הולך למנהרות ולייצור נשק", הטיחו הבכירים, את מה שבישראל ידעו זה מכבר. כחלון ומרדכי הביעו את חששם, כי קיצוץ אספקת החשמל יביא למשבר הומניטרי ברצועה, אך אנשי הרשות לא התרשמו. "אם אתם רוצים לשלם את החשבון של חמאס זו בעיה שלכם, אנחנו לא חוששים מאסון הומניטרי", כך הצהירו באדישות.

ההודעה הדרמטית מגיעה בצל מתיחות הולכת וגוברת בגבול רצועת עזה. בשבועות האחרונים נערכו הפגנות בסמוך לגבול, ובסוף השבוע אף נהרג מפגין בן 35 מיירי כוחות צה"ל בצפון הרצועה ולפחות 16 נוספים נפצעו. בהפרת סדר אלימה נוספת בתחילת השבוע שעבר נפצעו שני פלשתינים מיירי של כוחות צה"ל.

אני לא כספומט

ד"ר עופר ישראלי, גיא-אסטרטג ומרצה במרכז הבינתחומי הרצלייה, מבהיר את המתרחש מאחורי הקלעים המדיניים ואומר ל'הפלט': הרשות הפלשתינית מנהלת מאבקי שליטה מול חמאס לאורך שנים. כרגע מנצלת הרשות הפלשתינית את ישראל ומשתמשת בה כדי לפגוע בחמאס בכך שהיא דורשת מירושלים לצמצם את העברת החשמל. בעצם אמירתה שהיא לא מוכנה לממן עוד את אספקת החשמל לעזה, היא מטילה על ישראל את התפקיד לצמצם את משק האנרגיה המצומצם בלאו הכי בעזה.

אם ניכנס לשורשי המאבק הפנים-פלשתיני, הרי שהמאבק הניטש בין הרשות הפלשתינית לחמאס אינו על כסף, אם כי על הטריטוריה עצמה - השליטה ברצועת עזה. לרשות הפלשתינית יש אלפי פקידים שעבדו בעבר במוסדות השלטון שלה בעזה, אך רובם איבדו את עבודתם לאחר השתלטות חמאס על הרצועה ב-2007, מאז לאחר עימותים קשים שהתנהלו בין שני הצדדים. מאז ועד היום, המשיך יו"ר הרשות הפלשתינית אבו מאזן לשלם משכורות וקצבאות לאותם פקידים רק משום שאינו מוותר על רצועת עזה. בשטח אין לו כמובן שום אחיזה, והשליטה של חמאס מוחלטת.

לידי הרשות הפלשתינית, היא מקזזת מהם את תעריפי החשמל המסופקים על ידה לרצועה. ישראל איננה הגורם היחיד בשטח האנרגיה העזתי: ברצועת עזה ישנו ביקוש לחשמל בהיקף של כ-350 מגה-וואט לחודש. 30 מגה-וואט מסופקים ממצרים לאזור רפיח, תחנת הכוח עזה אמורה לספק 140 מגה-וואט, וישראל מספקת 120 מגה-וואט. הפער הקבוע בין הביקוש לכמות המסופקת מתבטא בהפסקות חשמל מחזוריות יזומות לפרקי זמן ארוכים של כמה שעות, באזורים שונים ברצועה.

בשטח, אספקת החשמל בעזה איננה סדירה באופן קבוע, כאשר תקלות, פעולות תחזוקה בתחנת הכוח עזה ותשתיות רעועות מובילות להפסקות חשמל נוספות. פעמים רבות תחנת הכוח המקומית שובתת לחלוטין מחוסר יכולת כספית לרכוש סולר. אך בימים האחרונים מחריף משבר האנרגיה ברצועת עזה, וגם ארבע השעות עד שעתיים עומדות בסימן שאלה.

מה אירע פתאום?

בראשית החודש העבירה הרשות הפלשתינית מסר לישראל, כי בכוונתה להפסיק את תשלום החשמל לעזה, וכי מבחינתה איננה עוד צד בעניין. "אנחנו לא מוכנים עוד לשלם את חשבון החשמל לחמאס", הצהירו ברשות. "הם מנהלים מהפכת 'לוקסוס', הם הקימו ממשלת צללים והם תוקפים אותנו ואת אבו מאזן".

בצעד מתריס ומעורר רושם, החליט אבו מאזן על קיצוץ בסעיפי תשלום החשמל ודורש בתוקף, כי החל מעכשיו, תעביר ישראל לרשות הפלשתינית 15 מיליון דולר נוספים מתוך ארבעים המיליון המקוזזים כתשלום על חשבון החשמל ברצועה. הוא שלח מכתב נוסף לממשל חמאס בעזה, ובו הבהיר, כי הרשות מוכנה לשלם עד 65% מחשבון

י. סלומון

שוב הפסקת חשמל. המקררים גונחים בשיעול מזדקן ומעלים הבל, מנועי המזגנים מפסיקים לטרטר, ומכונת הכביסה משתתקת על תכולתה הרטובה. החושך יורד, ואין אפשרות להדליק נורת ליבון קטנה.

בעזה, עוד לפני דרישת אבו מאזן להפסקת העברת החשמל, לא ממש מתרגשים מהפסקות חשמל. הם התרגלו לחיות בלי חשמל. כבר כעת, יש יותר שעות ניתוק מאשר שעות החיבור הבודדות, ובלית ברירה מתרגלים לחיות כמו לפני מאה שנה. "כיום בעזה יש חשמל למשך שלוש-ארבע שעות ביממה", הסביר סמי עבייד, עיתונאי ערבי המתגורר בעזה, כאשר התראיין לתקשורת. "בבתי חולים ובמוסדות ציבוריים ישנם גנרטורים המופעלים מדלק למכוניות, וזה מספיק בקושי. באשר לבתים - העיר עזה חולקה אף היא לאזורים, ובכל פעם מתחדשת האספקה בחלק אחר של העיר".

אין תשתיות

אכן, מאז השתלטו אנשי חמאס על השלטון ברצועה, הידרדרו החיים בעזה לשפל חסר תקדים. תשתיות החשמל, המים והביוב אינן עצמאיות, ולמרות המסים הגבוהים שגובה חמאס מן התושבים, הוא אינו משקיע מאומה בפיתוח תשתיות תקינות.

ישראל כבר מזמן איננה שולטת בעזה, אך תושבי רצועת עזה עדיין נסמכים על תשתיות מים, חשמל, ביוב, גז, דלק, דואר וטלפון שמקורן בישראל. במכתב ששלח ראש ממשלת ישראל, אריאל שרון, לנשיא ארצות הברית בוש בו פירט את תכנית ההתנתקות, הבטיח שרון: תשתיות המים, החשמל, הביוב והתקשורת המשרתות את הפלשתינים יושארו. ככלל, ישראל תאפשר המשך אספקת חשמל, מים, גז ודלק לפלשתינים, על פי ההסדרים הקיימים. ההסדרים הקיימים, לרבות בנושא מים והתחום האלקטרו-מגנטי, יישארו בתוקפם.

למעשה, ישראל מספקת לרצועת עזה 125 מגה-וואט חשמל באמצעות עשרה קווי חשמל - כ-30% מאספקת החשמל הנדרשת בעזה. עלות צריכת החשמל בעזה נאמדת בכ-40 מיליון שקלים בחודש, אך על פי רוב, לא עושה זאת ישראל בחינם. על פי ההסכמים שנחתמו כאשר יצאה ישראל מרצועת עזה, היא גובה מכסים מן הסחורות המועברות לרצועה, ולפני שהיא מעבירה אותם

הדובר הוסיף, כי אם ישראל לא תפעל כן "יהיו לכך השלכות קשות מאוד".

לא לחליל של אבו מאזן

כיצד יסתיים עימות החשמל הנוכחי? ד"ר ישראלי מושה את מהלך הדברים למשבר דומה שהתחולל בתחילת השנה הלוועזית, כשישראל הודיעה על קיצוץ קרוב באספקת החשמל, ומזהיר: "כשתנאי החיים ברצועה מידרדרים והולכים, הלחץ של התושבים פורץ בסוף. כלפי חמאס אנשים לא יעזו להתקומם עוד, אחר שהוא דיכא את ההפגנות הקודמות נגדו ביד קשה. מהר מאוד יפנה חמאס את הזעם מול גורם חיצוני, ויוביל את העם להתקוממות אלימה כלפי ישראל. אם זה יקרה, נעמוד בבעיה קשה בהרבה: מהלכים צבאיים עולה למדינה הרבה יותר מהחשמל שמספקים כעת לעזה מדי חודש, וכמובן, החשש העיקרי מפני נפגעים חלילה, שלא יהיו".

ד"ר ישראלי מסכם בהחלטיות ואומר: "דעתי היא שמדינת ישראל לא צריכה לנוע לפי החליל של אבו מאזן ולהיות הגורם שמוציא את המדיניות שלו אל הפועל. מדינת ישראל צריכה לדאוג שהכסף שהיא מוציאה על החשמל יגיע אליה ע"י פיזור תשלומים ומיסים, אבל להמשיך לתת לרצועה צרכים סבירים כדי לקנות שקט ביטחוני".

בסיבוב הקודם של משבר החשמל קיבלו את דעתי והכניסו חשמל לרצועה ללא קיצוצים. אם הגיע הכסף או לא, זו שאלה אחרת, צדדית לחלוטין. העיקר הוא שהשקט חזר לרצועה. הפעם משום מה החליטו לקבל את עמדתו של מרדכי, המצדד בחיזוק מעמדו של אבו מאזן, והם פועלים אחרת. כעת נותר לנו רק להתפלל כי הדברים יסתיימו בטוב".

תרגיל מבריק?

עמי רוחקס דומבה, פרשן פוליטי מנוסה, רואה זאת אחרת לגמרי ואפילו טוען כי היה זה תרגיל מבריק שגם הצליח. לדבריו, התרגיל בוצע בשיתוף פעולה עם הרשות הפלשתינית שרוצה להעיף את חמאס מעזה. המהלך התקשורתי המשולב הוביל את סינוואר ישירות לזרועותיו הפתוחות של סיסבי בקהיר. בקהיר הציבו לו דרישות משלהם, והארכי טרוריסט החל לשקול את צעדיו בשנית. בצפון ביצע ישראל "בדיקת אז" תרגיל צבאי נרחב, ואותה לחמאס כי היא מוכנה גם לעימות צבאי.

עם מצרים מדרום, ישראל ממזרח וצפון, ותמיכה של סעודיה וארה"ב מסביב, הבין סינוואר כי לא שווה לו להתחיל סכסוך אלים עם ישראל. לשיטתו של הפרשן, סינוואר החליט הפעם להתקפל, והכותרת של אל-ג'זירה מהמשך השבוע תוכיח: חמאס מסכים עם מצרים על אבטחת גבול הדוקה יותר".

ישראל מצידה מיהרה להוריד את גובה הלהבות, לאחר שקהיר אישרה שחמאס הבין את המסר. "נושא החשמל בעזה הוא נושא לוויכוח בין הרשות הפלשתינית לחמאס", אמר נתניהו, ובכך סימן לסינוואר שישראל יוצאת מהמשחק ומיישרת קו עם הסיכום במצרים.

לדעתו, המהלך של ישראל ומצרים בשיתוף הרשות הפלשתינית היה מתוחכם. שימוש נכון בתקשורת, תיאום מהלכים טוב, הטעייה טובה של ישראל עם גיוס מילואים לתרגיל בצפון כפוליסט ביטוח, וסיום משבר מתואם שלא הביא להתלקחות מיותרת בסופו של דבר. ישראל גם לא באמת פגעה באספקת החשמל לעזה בכל רגעי המשבר הנוכחי. מה שהיה, הוא מה שיש.

האם העימות הנוכחי הגיע לסיומו? האם איזומי חמאס יישארו איזומים גרידא? מי מבין המומחים קורא את המצב נכונה? רק התפילות תקבענה. //

עכשיו יופנה לבתי חולים ולאזרחים במקום שילך ליחיא סינוואר, ובמקום שהמוט ילך למנהרות ולגנראטורים של פעיליו - לא תהיה שום בעיה לעם ברצועה. מדובר בארגון טרור והוא צריך לחשוב על סדר העדיפות של העם קודם כל".

במקביל להחלטה הישראלית, התערבה גם מצרים בנעשה. יום לאחר ההכרזה הישראלית, הודיעה גם חברת החשמל המצרית כי היא מתכוונת לנתק את אספקת החשמל לרצועת עזה בכל רגע. גורמים פלשתיניים מפנים אצבע מאשימה אל הקשר הישראלי מצרי, ורואים בכך התנכלות משותפת כלפיהם.

בתגובה, החרף חמאס את התבטאויותיו והזהיר כי החלטת הקבינט המדיני-ביטחוני לצמצם את אספקת החשמל לרצועת עזה "מסוכנת וקטסטרופלית" וכי היא תשפיע על החיים ברצועה. עבד א-לטיף אל-קנוע, דובר מטעם הארגון, אמר כי ההחלטה עלולה לדרדר את המצב "עד כדי פיצוץ". הוא אמר כי האחראי למצב הוא "האויב הישראלי המטיל מצור על רצועת עזה, ואבו מאזן המשלים את המצור של הכיבוש".

בחברת החשמל העזתית הזהירו, כי יישום ההחלטה הישראלית עלול להוביל לאסון שההשלכות שלו לא יעצרו רק בעזה. מנהל יחסי הציבור של חברת החשמל הפלשתינית, מחמד ת'אבת, הודה בפני סוכנות הידיעות הפלשתינית, כי עד כה אין כל שינוי בכמות החשמל שמעבירה ישראל. הוא גם ציין שחברת החשמל הפלשתינית לא קיבלה עד כה הודעה רשמית על הפחתה בכמות החשמל.

"עזה חיה במשבר חשמל קשה מאוד", טען. "הפחתה בחשמל תשפיע על כל תחומי החיים בעזה, וחי אזרחים יהיו בסכנה". וכמובן, בדרך האהובה על הפלשתינים עד מאוד, קרא לאו"ם ולארגוני זכויות אדם "להתערב באופן מיידי ולהפעיל לחץ על ישראל, כדי למנוע מהם לבצע את ההחלטה של צמצום כמות החשמל".

שר הביטחון אביגדור ליברמן התייחס אף הוא להחלטת הקבינט לצמצום החשמל, והעביר מסר לפלשתינים: "משבר החשמל זה משבר פלשתיני מלאכותי", הוא הדגיש. "מי שצריך לשלם על החשמל זו הנהגת חמאס והרשות הפלשתינית - אנחנו לא צד בעניין. ישלמו - יקבלו חשמל. לא ישלמו - לא יקבלו".

"אנחנו ספק חשמל ואנחנו בהחלט מוכנים לספק", כך שר הביטחון, ובהמשך דבריו ביקש לכוון את הזעם והמצוקה לכיוון הרצוי מבחינתו: "ברור שעשר שנים מאז תפס חמאס את השלטון היו עשור של סבל, של שלושה מבצעים צבאיים, של שירותים ברמה הכי ירודה. יש מחסור בחשמל ותנאי תברואה ירודים וכל נושאי המים והביוב - זה שפל שלא נראה מעולם בעזה. אני מציע לכל תושבי עזה להסתכל על המצב ביהודה ושומרון ולהשוות את תנאי המחיה שם לרצועת עזה. מי שאשמה בזה היא הנהגת חמאס".

הוא פנה לתושבי הרצועה הפלשתינים והצהיר: "אתם חייבים לפנות להנהגת חמאס ולדרוש ממנה להפסיק עם הטרור, להפסיק עם ההשקעה במנהרות וברקטות. תדרשו מחמאס להשקיע את הכסף במערכת החינוך ומערכת הבריאות".

קהיר הצטרפה אף היא למאמצים המדיניים, והעבירה שורה של דרישות להנהגת חמאס בתמורה לחידוש אספקת החשמל לרצועה. גורמים בקהיר העבירו מסר להנהגת חמאס, לפיו הם ידאגו לחידוש אספקת החשמל לרצועה בתמורה למספר צעדים ביטחוניים. במוקד הדרישות של מצרים: הסגרת 17 מבוקשים לידי כוחות הביטחון המצריים, מניעת הברחות והגנה הרמטית על הגבולות. נוסף לחידוש אספקת החשמל, המצרים מבטיחים לחמאס גם הקלות בדמות הרחבת חופש התנועה לרצועה וממנה ועוד.

לעת עתה, תגובתו של דובר חמאס, סאמי אבו זוהרי, מאיימת מתמיד. זוהרי טוען כי ישראל מחויבת להמשיך לספק חשמל לרצועה, זאת משום "שהיא גובה מדי חודש עשרות מיליוני שקלים מס על סחורות המועברות לעזה".

לאחרונה הרכיב חמאס גוף ניהולי מטעמו לרצועת עזה, לאחר שכביכול ויתר על שליטתו ברצועה לטובת ממשלת אחדות פלשתינית בהשתתפות פת"ח וחמאס. צעד זה הוביל לשורת צעדי ענישה מסוימים מצד הרשות כלפי הרצועה ולעימות תקשורתי בין הבכירים משני הצדדים. הרשות הפלשתינית סירבה להסיר את מס הבלו שהיא גובה מחמאס על הדלק, מה שגרם לצמצום פעילות תחנת הכוח ולצמצום ייצור החשמל בעזה. כעת נראה שברשות החליטו להגביר הילוך ולהפעיל לחצים גדולים יותר על תנועת חמאס.

בשיחות סגורות אומר אבו מאזן: "אני לא מוכן להיות יותר כספומט של חמאס בעזה ללא תמורה. רוצים שירותים - שיתנו לי לשלוט שם, לא רוצים - שיסתדרו בעצמם".

סגן מנהיג חמאס בעזה, חליל אל-חיה, מסר בתגובה להחלטת הרשות: "עזה היא חבית נפץ, והנשיא (אבו מאזן) לא יצליח להפעיל עליה לחץ נוסף, מפני שהיא תתפוצץ בפניו ובכל הכיוונים. הגברת הלחצים על עזה תוביל לתוצאות הפוכות. לא ניכנע ללחצים של אבו מאזן והוא ייכשל".

ד"ר ישראלי ממשיך ומסביר, כי אל המשולש המדיני של ישראל, הרשות הפלשתינית וחמאס, יש להוסיף את מצרים, שנוטלת אף היא חלק באספקת החשמל לעזה. וכעת השאלה העיקרית העומדת לפנינו היא, כיצד יגיבו שתי השותפות ל"משחק": ישראל ומצרים.

"עד עתה התעלמה ישראל מהודעתה זו של הרשות והמשיכה באספקת החשמל לעזה ללא שינוי. מבחינתנו, העדיפות היא שעזה תקבל יותר שעות חשמל, גם אם זה יעלה במאמצים רבים. חד וחלק. אני לא רוצה להגיד את מה שאני אומר, אולם האינטרס העיקרי שלנו הוא שקט ברצועה. לדעתי, מעבר להיבט ההומניטרי שהוא חשוב מבחינת ישראל והעולם, ככל שרצועת עזה תהיה יותר רגועה, השקט הביטחוני יימשך. וכל עוד אין לישראל תכנית סדורה ליום בו יפתח חמאס בעימות צבאי, מוטב לו ליום הזה, להידחות ככל האפשר".

ובין אם נרצה בכך ובין אם לא, ישראל קשורה למתרחש ברצועת עזה, והאחריות למתחולל שם מבחינה הומניטרית מוטלת פעמים רבות על שכמנו. כך שאם יהיו בעזה יותר שעות חשמל וקצת יותר רוגע, זה שווה לנו גם אם הרשות לא תיתן לנו את מלוא התשלום על האספקה". ואכן, כך חלפו השבועיים הבאים, ללא צמצום ממש ברשת החשמל העזתית. המהלומות ההדדיות נותרו בגדר מילים בלבד, ו-125 מגה-וואט חשמל זרמו ללא הפרעה. אך דווקא בשבוע האחרון החליטו בישראל להיענות לבקשתו של אבו מאזן ולהפחית בהדרגה את אספקת החשמל.

מכבש לחצים

בישיבת שרי הקבינט שעסקה במשבר החשמל בעזה, קיבלו השרים את עמדת צה"ל ומתאם הפעולות בשטחים, יואב מרדכי, בעד הקיצוץ באספקת החשמל לרצועה. הקבינט המדיני-ביטחוני החליט ביום ראשון להיענות לבקשת יו"ר הרשות הפלשתינית אבו מאזן ולצמצם את הספקת החשמל לרצועה.

מתאם פעולות הממשלה בשטחים, יואב מרדכי, התראיין לרשת BBC בערבית והסביר את ההחלטה המדינית בנוגע למשבר החשמל ברצועת עזה. לדבריו, "ישראל תיאלץ להפחית את אספקת החשמל לרצועת עזה".

מרדכי הסביר את עיקרי המניעים להחלטה: "למרבה הצער, חמאס לוקח מדי חודש 100 מיליון שקל מהעם ברצועה: מהסחורות, מהמסים של כל הפלשתינים העשוקים ברצועה, וזה לא מגיע לרשות הפלשתינית. הסיבה לכך היא שחמאס מעדיף שהכסף ילך למנהרות, לחפירות ולארגון".

הוא הפנה אצבע מאשימה לחמאס, בטענה כי הוא אחראי למצב: "אם ארגון חמאס יחליט שהחשמל שנכנס

תקשורת

ש. יעקב זון

הרוחות באירופה סוערות, טראמפ, הנשיא האמריקני הצבעוני והמפתיע, מצליח שוב לתפוס את הכותרות ולהבהיר לכל, שלו עצמו יש סדר יום משלו, שאינו כפוף בדיוק לתקשורת העולמית או לאג'נדות אותן היא חפצה לקדם.

על הפרק הפעם נושא שנראה לקורא הישראלי בנאלי משהו ועוסק באקלים ובמצבו של כדור הארץ. טראמפ הודיע בצורה דרמטית, שהוא מוציא את ארה"ב מהסכם עולמי עליו חתומות כמאתיים מדינות, שנקרא הסכם פריז. טראמפ, כמו תמיד, לא עשה חשבון והבהיר לעולם מה הוא חושב: "מדינות מקבלות כסף על חשבוננו - ההסכם הזה מנצל אותנו, נעשה חדש. נבחרתי לייצג את אזרחי פייטסבורג, לא את פריז".

כדי להבין את הוויכוח ואת מה שעומד מאחוריו, ובעיקר עד כמה הנושא כן דרמטי ואמור לעניין את האזרח הישראלי, יש להבין מהו אותו הסכם שבוטל.

מתחמים

מזה שנים רבות מקדישים ארגוני ה'ירוקים' וממשלות העולם סכומי עתק, כדי להתמודד עם 'ההתחממות הגלובלית'. יש הרואים בה סוג של אמונה טפלה, שהתקבעה כ'מדעית' ומנווטת את החלטותיהן של ממשלות ברחבי העולם, תוך איומים ותחזיות מסמרות שיער של מדענים, שמזהירים מפני קיצו של כדור הארץ הצפוי בקרוב...

ההסכם ההיסטורי נועד, לפי הנכתב בו, ל'בלימתו או להאטתו של קצב ההתחממות הגלובלית'. חותמיו, נשיאים וראשי ממשלות שנסחפו אחרי תיאוריית ה'התחממות', קבעו יעד לבלימת קצב עליית הטמפרטורות בכדור הארץ. לדבריהם של מנסחי ההסכם, ההתגייסות ההמונית של אומות העולם תבלום חלק מההשלכות החמורות ביותר של שינויי האקלים, וכך יצליחו חותמי המסמך למנוע אסונות טבע.

איך בדיוק? על כך כבר הביאו המדענים והמומחים רשימות, טבלאות, דיאגרמות ונתונים. קולם של מדענים אחרים שחושבים שמדובר בשטות אחת גדולה הושקת ומושתק.

רוב המדינות החתומות על ההסכם, למעט העניות ביותר, התחייבו להגדיר יעדים לאומיים להפחתת פליטות גזי חממה, ועל מדינות המפותחות מוטל להעביר מדי שנה סכום כולל של 100 מיליארד דולרים למדינות המתפתחות, כדי לסייע להן לקדם כלכלה ירוקה יותר, שתציל אותם כמובן מהתגשמות התחזיות המפחידות. טראמפ, במקרה זה, היה זה שטרף את הקלפים, דורס את מורשתו של אובמה, מחסידיה הגדולים של תיאוריית ההתחממות. "איני יכול לתמוך בהסכם לא הוגן שמעניש את ארה"ב", אמר הנשיא.

על פי תכניות ההסכם, אמורה הייתה ארה"ב לאבד 2.5 מיליון מקומות עבודה בתוך עשר שנים, בגלל ההגבלות שנקבעו על התעשיות השונות, ובשל הזהירות משימוש במקורות אנרגיה 'בעייתיים', מחשש שהללו, על פי התיאוריה, יסכנו את שלום העולם. "יש לנו די מקורות אנרגיה", טוען טראמפ, "אבל לפי ההסכם אנחנו צריכים לשמור אותם נעולים מאחורי מפתח ולהותיר מיליוני משפחות לכודות בעוני". הוא הוסיף, כי החלטתו היא חלק מהבטחתו בתקופת הבחירות להציב את העובדים האמריקנים בראש סדר העדיפויות. "הגיע הזמן להחזיר את ארה"ב לגדולתה", חתם.

כבר במערכת הבחירות הבהיר טראמפ את עמדתו, לפיה מדובר בהיסחפות עולמית אחרי עובדות שאין מאחוריהן ממש, וכי שינויי האקלים הם "תעלול" שיזמו הסינים כדי לפגוע בכלכלת ארה"ב. הוא לא פחד לומר

בקול את שרבים חושבים, אך חוששים להגיד.

אמת מושתקת

כדי להבין את העניין, ביקשנו לשוחח עם אחד המומחים המתנגדים לרעיון ה'התחממות הגלובלית', ד"ר גבריאל אביטל, במקצועו מהנדס טילים, אך עסק רבות בחקר הנושא, ואף שימש כמדען הראשי של משרד החינוך, עד שהעז להביע את דעותיו בפומבי ולפקפק באמינות דבריהם של המדענים שאינם מאמינים, עפ"ל, בבריאת העולם ובהשגחת הבורא. מדענים אלו מקדמים את האג'נדה הכפרנית של ההתחממות הגלובלית, כביכול בכוח האדם לשנות סדרי עולם ולפגוע בכדור הארץ. אביטל, שפוטר בשל אמירותיו ממשרתו, תקף באומץ את ההשתקה של קולות המתנגדים ואת קשר השתיקה של ה'הסכמה המדעית', בדבר הקשר בין פעילות האדם לשינויי האקלים.

ללא חשש הוא טוען, כי "אם ימשיכו לכתוב בספרי הלימוד שכדור הארץ מתחמם בגלל פליטת פחמן דו-חמצני - אני אתעקש על כך שזה לא המצב". פעילים בארגונים ירוקים שלחמו על דעותיהם דרשו את פיטוריו על שהעז להשמיע דעה אחרת.

"בשנים האחרונות", טוען אביטל, "מתרחש ברחבי העולם מה שאני מכנה 'מסע הצלב הירוק', כחלק ממהלך יותר עמוק, ואפשר לכנותו בהחלט דת ירוקה. מה מניע את הירוקים ואת תומכיהם המגוונים לצאת במסע הפחדות שקצו של העולם עומד לפתחנו? מדוע ארגוני הירוקים לוחצים על ממשלות לעבור לאנרגיה חלופית שאינה זמינה ובטח יקרה מאוד? משאלות אלה לא ניתן להתחמק. התשובות עלולות להפתיע ואולי לאכזב. אולם ברגע שהמדע מגויס לפוליטיקה, כלומר לאידיאולוגיה, יש לברר מהו הבסיס המדעי של ארגוני הירוקים. למי שבקי קצת בפרטים, זה מזכיר משהו מ'דת' הכפירה שהשליט המדע במאתיים השנים האחרונות.

אביטל עוסק בנושא מזה שנים ופרסמם מאמרים בעניין כבר בזמן שאל גור, סגן הנשיא האמריקני לשעבר, זכה בפרס נובל על פעלו למצן העולם הירוק והמלחמה ב'התחממות הגלובלית'.

בניגוד לטראמפ, אביטל אינו יכול להשמיע את עמדתו בשום כינוס מדעי רשמי. "אוי למי שמביע עמדה הפוכה מהמקובל" הוא אומר. אך תקוותו, כי ההודעה הדרמטית של טראמפ תאפשר למדענים החושבים אחרת ולהשמיע את דעתם על תמונת המצב האמיתית.

"מדובר בשיטות ידועות אצל אנשי השמאל הקיצוני, להפחיד ולזלזל במי שחושב אחרת. מראיין מפורסם בארה"ב נשאל פעם מדוע אינו מראיין את המדענים שסבורים שמדובר בשטות מוחלטת, והוא הגיב: 'האם בכל פעם שאראיין ניצול שואה, אני צריך להציב מולו מכחיש שואה?' וזה במדינה בה יש למעלה משלושים אלף מדענים שסבורים כמוני", מדגיש אביטל.

מאז ומעולם ידעו מדענים להפחיד מפני סכנה לכדור הארץ

"אכן, עוד בשנת תשכ"ח 'ניבא' פרופ' פול ארליך, ביולוג בעל שם עולמי מאוניברסיטת סטנפורד, את קץ העולם. בספרו 'התפוצצות אוכלוסין' קבע ארליך, כי אין מנוס מעצירת גידול האוכלוסין. אין משאבים מספקים כדי להציל את המין האנושי. קצב המוות ברעב יגיע עד 200 מיליון איש בשנה. לדבריו, בין 1980-1989 היו 'אמורים' למות ארבעה מיליארד בני אדם, מתוכם 85

מיליון אמריקנים.

למרות החיזוי הכושל, הוא הגיע לפני כחמש שנים לאוניברסיטת ת"א והתקבל בכבוד מלכים".

מסתבר שארליך אינו בודד. "אל גור, זוכה פרס נובל על מאמציו ה'ירוקים', קבע במאי 2009, כי עד 2013 לא יישאר קרח בקוטב הצפוני..."

היסטוריה של היסטריה

"זהו תהליך שנמשך כבר שנים רבות, למעלה מעשרים וחמש שנה שארגונים ירוקים ושוחרי הסביבה, מדעני אקלים ותקשורתנים מכל העולם מנבאים את קיצו, מאיימים שיערות נעלמים, אוקיינוסים במצוקה, קרחונים נמסים, בעלי חיים נכחדים. התיאוריה שעליה הם מתבססים מקשרת בין פליטת גזי חממה לאטמוספירה, כגון אדי מים מהאוקיינוסים, גז מתאן הנוצר, בין השאר, בהעלאת גרה של בעלי חיים ופחמן דו-חמצני לבין הטמפרטורה הממוצעת על פני כדור הארץ".

ומה קובעת התיאוריה?

"התיאוריה אומרת: הטמפרטורה הגלובלית תעלה, ככל שייפלטו לאטמוספירה יותר גזי חממה, בייחוד פחמן דו-חמצני מעשה ידי אדם".

תפיסת עולמם של אותם מדענים דוגלת בתפיסה אותה כבר ייסד מלך מצרים בזמנו, התחושה של "יאורי לי ואני עשיתיני", הכל תלוי באדם...

"תיאוריה זו", מציין אביטל, "זכתה לגיבוי בפאנל הבין ממשלתי, שעוסק בשינויי באקלים. תחת הכותרת של תהליך התחממות חסר תקדים בעוצמתו הכניסו לתודעה חשש מפני הפשרת קרחונים, עליית פני הימים, הצפת חופים וערים, צונאמי, רעב ומחלות.

הארגונים הירוקים הציבו את האדם כאשם העיקרי והובילו את ממשלות המערב ליומרות אבסורדיות. בבריטניה ובאוסטרליה מונו שרים ל'שינויי אקלימי', שמתיימרים להשפיע על הרכב האטמוספירה באותה דרך שבה הם משפיעים על הדיור במגזר הציבורי..."

האם הקביעות הללו התקבלו מבלי עוררין

"היה מי שערער", הוא משיב, "אך קולם של חסידי 'דת ההתחממות' שלט בתקשורת המדעית והשפיע על מנהיגי העולם. בתודעה נתפסה הקביעה, שתהליך ההתחממות הגלובלית הוא בלתי עציר.

לפני כתשע שנים מונה פרופ' ג'ון הולדרן, פיזיקאי מאוניברסיטת הרווארד, לנהל את משרד הבית הלבן למדיניות מדע וטכנולוגיה, ועם מינויו הוא הזהיר: 'כבר יש נזק מתפשט, שקרה בגלל השינויי האקלימי. זו כבר לא בעיה רק של ילדינו ושל נכדינו'.

כמוהו טען המזכיר לשעבר לענייני הסביבה בבריטניה, דיוויד מיליבנד, ש'צריכים לפחד' מההתחממות הגלובלית. תוך שהוא מזלזל באלה שמכחישים את השינויי האקלימי ומציג אותם כבורים וחשוכים..."

איך מתמודדים המתנגדים לדברים עם ה'עובדות' המדעיות?

"מול הטיעונים של חסידי דת ההתחממות, עולות השאלות הבאות: האם כדור הארץ מתחמם והקטבים מפשירים באופן בלתי הפיך? האם פני הימים עולים בצורה דרמטית? האם כמות המשקעים הולכת וקטנה והמדבור בישראל יגיע עד לגליל?

ישנן עוד שאלות, אך למעשה הממשלות נכנעו, ומסע חקיקה יוצא דופן, ובו תכניות למלחמה בפליטת גזי חממה בעלויות דמיוניות, השתלט על המרחב. בבתי

כלל גזי החממה הוא 3.4%, וששיעור הפחמן הדו-חמצני תוצרת אדם הוא 3.2%, ולפיכך פרומיל מכלל גזי החממה מגיע מבני האדם...

אביטל מציין אזכור משעשע המלמד שהתיאוריה חזקה מהמציאות. "אותם מדענים קבעו, כי דובי הקוטב הצפוני על סף הכחדה. הם ממהרים לפרסם בכל הזדמנות תמונה של שני דובים על פיסת קרח שניתקה. עבורם זה המנון ההתחממות, שקולו מנסה להסתיר את מה שפרסם מיטשל טיילור, הביולוג של ממשלת הקוטב הצפוני בקנדה, כי 'מתוך 13 אוכלוסיות של דובים לבנים בקנדה, מספרם של 11 מהן יציב ואפילו עולה. הם אינם נכחדים ואינם נראים מושפעים בכלל לרעה'..."

מדע או כסף?

לדבריו של הד"ר, הממצאים שאינם תואמים את רצון הירוקים ממשיכים להצטבר, אך כאמור, הכסף משחק תפקיד במאות מיליארדים - 1,500 מיליארדים! ליתר דיוק, הושקעו במאמץ להפחית את גזי החממה. ואת הפחמן הדו-חמצני הצליחו לעצור?

"בארה"ב אמנם נרשם צמצום, אך זאת בשל מעבר אינטנסיבי לשימוש בגז. בשאר העולם לא עצרו המאמצים הכבירים את העלייה. 'הירוקים' לחצו ותחנות כוח פחמיות וגרעיניות נסגרו. בישראל עיכבו 'הירוקים' במשך שלוש שנים בניית מתקן לקבלת הגז הישראלי מהקידוחים בים התיכון. מפעל הזכוכיות 'פיניציה' הפסיד 60 מיליון שקלים רק בגלל העיכוב, והתערבות ממשלתית היא שלבסוף הצילה את המפעל."

אביטל מדגיש עובדה שאין עליה עוררין: "העולם זקוק לאנרגיה, ואין שום אנרגיה 'רוקה' שתוכל להחליף את ייצור האנרגיה הרגיל. המציאות הוכיחה ש'הירוקים' כלואים במחשבתם, שכן על כל תחנה של אנרגיה מתחדשת מוכרח להיות גיבוי מלא של תחנת כוח פחמית, גז או גרעין. הסיבה לכך פשוטה, אנרגיה חלופית מתקיימת רק כשיש רוח או שמש. אפילו חלוצת האנרגיה הירוקה, גרמניה, הקימה לפני שנתיים 25 תחנות כוח פחמיות, כי למדה שגם על 25 אלף טורבינות רוח אין לסמוך."

הגרמנים הבינו, שהבטחות הירוקים כי 1.3 מיליון מתקנים סולאריים יספקו מחצית מצריכת השיא במדינה רחוקות מהמציאות. למעשה בכוחם של מתקנים אלה בעזרת תחנות הרוח לספק רק שמינית מכלל הצריכה. בריטניה, אוסטרליה וקנדה מבינות גם הן את הטעות, וכבר נעשות בהן הכנות לביטול חוקים ירוקים, והצפי הוא שבתוך כשנתיים יאלצו ליזום הפסקות חשמל עקב מחסור באנרגיה.

אך כל אלו לא עצרו בעד 'הירוקים', וההפחדות אודות שלומו של כדור הארץ נמשכות. רק לפני שבע שנים הם הכריזו על משבר אנרגיה בארה"ב, אך ראה זה פלא, בשטח המעצמה נמצאו עתודות שיסיפיקו ל-300 שנה!"

לאן כל זה מתפתח?

"בפועל", מביע אביטל את דעתו, "העולם הולך לכיוון טוב יותר, ההיפך מתחזיות הירוקים, שמצטרפות לתחזיות אימים רבות אחרות שנתבדו. אני, כמו עוד עשרות אלפי מדענים שיש להם האומץ לומר זאת, סבורים שהתחממות גלובלית של כדור הארץ לא הייתה. הוצאות העתק ל'תיקון' האקלים מתבררות בדרך הכואבת כמיותרות לחלוטין. משאביו של כדור הארץ אינם מתכלים בקצב המסומן בירוק, ובעיקר חובה לזכור - האדם אינו כל יכול..."

"אני עוסק בימים אלו בכתיבת ספר", מסיים ד"ר אביטל את דבריו, "ובו אני מציג את העובדות, לפיהן, למרות שהתרבות המערבית מנסה לפגוע באמונה בבורא עולם, אלה ש'יסודו' את המדע ונחשבים לאבות המדע, היו אנשים שהאמינו בששת ימי בראשית, לבושתם של אנשי המדע המודרניים, שמתעלמים מהעובדות." //

מגויסת

הודעתו הדרמטית של הנשיא האמריקני, על ביטול מחויבויותיו ל'הסכם פריז', הסעירה את ארגוני 'הירוקים' בעולם // בשיחה עם ד"ר גבי אביטל נפרשת תמונת עולם שנתון לאיומי התקשורת, ארגונים ששולטים על דעת הקהל, ומסע השתקה של עשרות שנים כנגד מדענים שמעזים להציג מציאות שונה // על כוחה של תקשורת, וקשרי הון - עיתון, ועל 'עובדות מדעיות', שלעתים אין מאחוריהן דבר

אחת לחודש.

יש עובדה שעליה קיימת הסכמה, לפיה הטמפרטורה הממוצעת עלתה ב-8 עשיריות המעלה ב-150 השנים האחרונות. מדובר בממצא ממש לא דרמטי, חצי מהעלייה נרשמה עד 1941, לפני תקופת התיעוש המהיר, שבו האנושות השתמשה בגז, בנפט ובפחם. לאחר מכן באה ירידה גדולה בטמפרטורה הממוצעת, עד ל-1972 והמכתב של ה'קרחוניסטים' לניקסון.

שבע שנים לאחר מכן החלו לוויינים למדוד את טמפרטורות הגלובוס, תוך שהם מחפים על חוסר המדידות במקומות יבשה רבים, באוקיינוסים ובקטבים. התוצאות: הגם שפליטת הפחמן הדו-חמצני נמשכת למרות מאמצי המדינות לצמצמה, הרי שהטמפרטורה הגלובלית אינה עולה במהלך עשרים שנה האחרונות! בעובדה מרעושה זו הודה אפילו פרופ' ג'ים האנסן, יועצו המדעי של גור, עם פרישתו לאחרונה לגמלאות.

עם כל זאת, המודלים הלא אמינים לחיזוי האקלים עדיין ממשיכים לשמש בסיס למדיניות גורפת של צמצום פליטת גזי חממה, למעבר לאנרגיה ירוקה ולחינוך רדיקלי מלווה בהפחדות.

ואיש לא העז לומר דבר?

"ב-2001 העז פרופ' ריצ'רד לינדזן, בעל קתדרה לחקר אקלים באוניברסיטת מיט, לסתור את דבריהם של 95% מכלל מדעני האקלים, לאחר ששנה קודם לכן הזהירו, כי 'כדור הארץ מתחמם אפילו בקצב מהיר יותר ממה שחשבונו'. פרופ' לינדזן, חבר בכיר בין מחברי דו"ח האקלים בקיוטו, העיר כי קיימת התעלמות ממדידות שהראו אחרת מדעת הרוב המוחץ, שאותה כינה מופרזת. התגובה לדבריו הייתה של בוז נחרץ וכוחני להערוותו מצד המסוננוורים מהמודלים, עד שלינדזן נאלץ להתפטר."

ד"ר אביטל מספר על דרכם של 'הירוקים' להסתיר כל מה שפוגע באג'נדה שלהם.

"פרשיית 'אקלים גייט' מהווה דוגמה מצוינת; תכתובות דוא"ל רבות שהוצאו משרת מכון המחקר לאקלים באוניברסיטת מזרח בריטניה רמזו בגלוי על הטיה ושיבוש של נתונים שנאספו מתחנות המדידה. כתוצאה מכך אחד החוקרים אף הגיע למסקנה, שבשנות ה-90 הראשונות הטמפרטורה הגלובלית ירדה. פרופ' האנסן דרש מאותו חוקר שלא לפרסם את המידע והוריד את חקר האקלים לנקודת שפל עמוקה, באומרו כי הכסף הירוק חשוב יותר מהמדע הירוק. אותם 95% ממדעני חקר האקלים נאחזים בתיאוריה הקורסת, וגם במחקרו של אל גור שנקרא 'האמת המטרידה', שבו דובר על עליית גובה פני הימים ב-6 מטרים עד סוף המאה. זאת התעלמות מוחלטת מהדיווח הרשמי של נאס"א, המצביע על עלייה של 3 מ"מ לשנה, 3 ס"מ לעשור, 30 ס"מ למאה הקרובה". עובדות אלו אינן עוצרות את התלהבות בעלי האג'נדה, כמו העובדה הפשוטה, שמי שמוטרד כל כך מעליית הפחמן הדו-חמצני אמור לדעת, ששיעורו בקרב

הספר ובאוניברסיטאות נכתבו תכניות לימודים ברוח קץ העולם הקרב - אם לא נעצרו את ההתחממות. ואם לא די בכך, מי שרק מעז לחלוק או לשאול נתקל בבוז ובהטפות מוסר."

עובדות מהשטח

ד"ר אביטל מציג בפשטות את העובדות, מהן מקפידים אנשי המדע האחרים להתעלם. "כדי להבין את תמונת המצב, נחזור לאחור, לשנת תשל"ב. באותה שנה שלחו ראשי המחלקה לגיאולוגיה באוניברסיטת בראון מכתב לנשיא ארה"ב דאז, ריצ'רד ניקסון, ובו הביעו את דאגתם המרובה בדבר התקררות כדור הארץ והסכנות הגלומות בה. לדבריהם, העולם עשוי לקפוא בתוך תקופה קצרה, והנזקים איומים.

אמנם כעת מדברים על התחממות, אך הם פתחו תיאוריה של קיפאון. בוועידה מדעית שהתקיימה לפני משלוח המכתב נאמר: 'הידרדרות גלובלית של האקלים גדולה בעוצמתה יותר מכל מה שחוהה המין האנושי עד היום, היא אפשרית מאוד. מאחורי ההתקררות עומד גורם טבעי... הקצב הנוכחי של הקירור נראה מהיר דיו להביא טמפרטורות קרחוניות בתוך מאה שנה'. בית הנבחרים האמריקני התרגש מהדברים ופיזר מיליוני דולרים לצורכי מחקר. שלוש שנים לאחר מכן אף פורסם 'בניוזוויק' מאמר שכותרתו 'העולם מתקרר', ובו אזהרות, כולן דומות להפליא לאלה שאנו מכירים מחצי היובל האחרון, מפני תוצאותיה ההרסניות של ההתחממות הגלובלית."

הדוקטור מספר בשעשוע על כך, שארבעים שנה מאוחר יותר, כשתיאוריית ההתחממות כבר שלטה, פקדה את צפון אמריקה סופת שלגים עזה. חוקרים מאוסטרליה שיצאו לאנטארקטיקה, לחוש מקרוב את "תוצאותיה ההרסניות" של ההתחממות הגלובלית, לא התרשמו מהררי הקרח שחסמו את דרכם... הם התעלמו ונתקעו. ספינות החילוץ שנשלחו אליהם גם נתקעו בקרח, אך אותם חוקרים התעלמו מהכל, גם מהצטברות הקרח בשני הקטבים. הם היו שבוים בתיאוריית ההתחממות, ולא התייחסו לעובדה, שבניגוד לאזהרותיו של אל גור וכל אותם מדעני האקלים בעולם, 2013 למנינם התמלאה בקרח.

אין שינוי

"קביעת הטמפרטורה הגלובלית הממוצעת", מסביר אביטל, "נקבעת על ידי ממוצע משוקלל של תחנות מדידה, כמו מדי טמפרטורה, מדי לחות ולעיתים גם שבשבות רוח, שממוקמות בשטח יבשתי. פעמיים ביום נמדדות הטמפרטורות. הממוצע המשוקלל נועד לפצות על היעדר תחנות מדידה באוקיינוסים ובימים ומתפרסם

ש. פרל

בחינת תהליך קביעת אחוזי ניידות מוכיחה ללא ספק כי הביטוח הלאומי שולט בוועדה זו. הסכם הניידות מאפשר להם להגיש ערר על ועדות שבסמכות משרד הבריאות, והאחרונים משתפים פעולה ועושי רצונם.

כבר בתחילה המבקש המופיע בפני ועדת ניידות, ועדה ניטרלית לכאורה, נדרש לפנות למל"ל לקבלת טפסים להגשת תביעה ולשולחם למשרד הבריאות. בשלב הבא הוא מופיע בפני הוועדה שרופאה ומשרדיה הם תחת הכותרת 'משרד הבריאות'. בוועדה נקבעו לו 80% ניידות צמיחה, וכן נקבע כי הוא 'מרותק לכיסא גלגלים'. זה לא מוצא חן בעיני הביטוח הלאומי. נוח לו יותר שייקבע שהמבקש 'זקוק ומשתמש בכיסא גלגלים' ולא 'מרותק'. ההגדרה 'זקוק ומשתמש' תקל על הביטוח הלאומי להזיז עלויות בשלב קביעת הרכב ולטרטר את הנכה בעת החלפת הרכב ולהציב בפניו מכשולים נוספים... (ירון לוי, מנכ"ל מטה הפעולה של הנכים)

מילים אלו מביעות זעקה אחת מיני רבות, של נכים, נפגעים ותובעים, שמוצאים את עצמם אבודים אל מול הוועדות הרפואיות של הביטוח הלאומי.

ידיעה שפורסמה לאחרונה ב"הארץ" דיווחה על הצעת חוק חדשה, שתחולל רפורמה של ממש ואולי אף מהפכה, בכל הקשור לקצבאות הביטוח הלאומי, הניתנות עקב פגיעה או מחלה רח"ל.

הצעת החוק של ח"כ מיקי רוזנטל מהמחנה הצינוני, שזוכה לתמיכה גם משר הרווחה חיים כץ, מתעתדת ליצור רפורמה, שתשנה את חייהם של מבקשים רבים הנתקלים, לדבריהם, בקושי אל מול הוועדות הרפואיות, אותן שאחראיות לקבוע את הזכאות של המבקשים - הנפגעים.

על פי הצעת החוק המתגבשת, תועבר האחריות לאבחון לרופא אישי של המבקש. למותר לציין, כי מן הפרסומים עולה שהמוסד לביטוח לאומי מתנגד להצעה. מבדיקה של גורמים העוסקים בנושא מתברר, שכמעט כל מי שנזקק לאישורי רפואי של הביטוח הלאומי לצורך קביעת קצבה או אחוזי נכות מכיר את הקושי העומד בפני מי שמבקש לצלוח את הוועדות הרפואיות.

הצעת החוק המתגבשת מבקשת לקבוע, שכל מי שמבקש לקבל קצבת נכות יפנה לרופא אישי, והוא זה שיגבש את חוות הדעת הרפואית. כמו כן, ייקבע שהמבקש לא יצטרך להופיע באופן אוטומטי בפני ועדה רפואית, אל זו האחרונה תקבל את המסמכים ואת המבדקים שהרופא ביצע, ורק במקרים שבהם יתעורר ספק כל שהוא, תקרא הוועדה למבקש, כדי לתהות על קנקנו.

לא מעוניינים

פשוט וברור, שבביטוח הלאומי נשמעים קולות התנגדות צורמים. ב"הארץ" פורסם על ההתנגדות שמתגבשת אצל אנשי הביטוח הלאומי, שטוענים כי השינוי 'עלול להביא לניגוד עניינים', שכן רופאו האישי של התובע יהיה אחראי על האבחון. מה גם שלדברי הבט"ל, יש חשש לא מבוטל, שהמסמכים הרפואיים לא יינתנו על ידי רופאים שהתמחו בהערכת נכות, מקצוע בפני עצמו, בעוד רופאי הוועדה כיום למדו את הנושא.

בנייר עמדה שכתב עו"ד עמוס רוזנצויג, יועמ"ש הביטוח הלאומי, מסביר נציג המוסד לביטוח לאומי, כי "השינוי יכול להביא לפגיעה במערכת היחסים בין המטפל למטופל ולמצבים שבהם הרופא המטפל יתקשה לעמוד בפני לחץ בלתי לגיטימי, מאידך - אם הרופא המטפל יסכים לשמש 'שומר סף' תוך הקפדה על דיוק בקביעת אחוזי הנכות, הוא עלול לאבד את אמון החולה".

לדבריו, "טיפול רפואי בפרט וקביעת מצבו הרפואי מחייבים נאמנות רפואית של הרופא לחולה - ללא סייג. בעניין זה יש חשיבות קריטית לשיקול הדעת האוטונומי הנתון לרופא. כל ניסיון לבטל את שיקול הדעת האמור, הוא פסול מבחינה מקצועית ואתית ועלול להוביל לפגיעה ביכולת האבחון המיטבית".

יוזמי החוק טוענים, שהם נתנו ליבם לפרט זה, ועל כן, הצעת החוק מציגה במקביל החמרה של ממש בעונש של מי שלא נהג כדיון והגיש מסמכים לא נכונים, חלקיים או שקריים.

ועדות ותלונות

כשלוש מאות אלף החלטות של ועדות רפואיות ניתנות מדי שנה. רופאי הוועדות קובעים בהינף קולמוס את עתידו של המבקש, לשבט או לחסד, כאשר על השולחן מונחת השאלה מה הם אחוזי הנכות של המבקש, ומה גובה קצבת הנכות החדושה שיקבל.

הרופא של המבקש אינו קשור כלל לוועדה, בה יושבים רופאים שאינם מכירים את המבקש. רק במקרים של ערר, שמוגש אחרי החלטה, יכול הרופא האישי להשתתף,

ההחלטות מבוססות על מה שמכונה 'ספר הליקויים', מסמך שבו נקבעים אחוזי הנכות הרפואיים שמוענקים למי שוועדה רפואית קבעה שיש לו נכות רפואית עקב מחלה או פגיעה. יצוין, כי לפני כשנתיים סערו הרוחות, כאשר ארגונים שונים זעמו על כך שהביטוח הלאומי ערך שינויים דרמטיים בספר, מבלי לקיים דיון ציבורי ובחינה חיצונית בעניין. בכתבה שפורסמה ב'דה מרקר' נחשף, שחלק מהשינויים הונהגו הלכה למעשה, והנושא חולל כאמור סערה עזה.

בעוד במדינות רבות שותף רופאו האישי של החולה או המבקש בקביעת מצבו הבריאותי, הרי שבארץ הדבר לא יושם, ונפגעים רבים טענו, שהמציאות הזאת של ועדות רפואיות דרקוניות היא בלתי נסבלת. דו"חות מבקר המדינה עסקו לא פעם במציאות הכואבת של המתמודדים מול הביטוח הלאומי, כאשר למשל, דו"ח של המבקר מ-2010 ציין, שלמעלה ממחצית הערערים על החלטות הוועדות התקבלו, מה שמלמד על אופי ההחלטות של הוועדות.

ח"כ רוזנטל הבהיר את עמדתו לכתבה זו ואמר ל'הפלט', כי "הביטוח הלאומי חייב לציבור לפחות

מיליארד שקלים שלא הועברו כנדרש לזכאים לקצבה. הרפורמה שאני מציע תחזיר את הכסף לציבור הנכים וכן תחסוך מאות מיליונים לביטוח הלאומי. עד שהחוק יגיע שוב לוועדת השרים נפתח בשיח מול הביטוח הלאומי ושר הרווחה חיים כץ, שנתן רוח גבית עצומה למהלך החשוב הזה. המערכת זקוקה לניעור רציני כבר שנים רבות. ככל שנסיים את העבודה מהר יותר, יימנע עוול רב יותר.

הרפורמה שאני מציע נותנת פתרון שהוכח במדינות רבות כיעיל, חסכוני וצודק. כל רופא מומחה יוכל להעניק חוות דעת בנוגע לאחוזי נכותו של כל מבקש קצבה, וזו תאושר על פי מסמכים בלבד בביטוח הלאומי. ועדה רפואית תתקיים במקרים חריגים בלבד".

ח"כ רוזנטל מתייחס לחששות מזויפים ומבהיר כי בחוק כלולה ההרתעה, לפיה 'רופא או מבקש קצבה שייתפס בזיוף או בניסיון הטעיה של הוועדה יסתכן בשלילת רישיון העיסוק, בקנס מרתיע ואף בשלוש שנות מאסר בפועל".

מקשים בכוונה?

ים של מילים וטענות נשמע מזה שנים על צורת קבלת ההחלטות, כאשר התובעים למיניהם טוענים, כי עצם קיומן של ועדות שכאלו תחת כנפי המוסד לביטוח לאומי מהווה בעיה ויוצרת ניגוד עניינים ברור. מאחר שהביטוח הלאומי הוא שאחראי על מינוי ושיכוך חברי הוועדות הרפואיות, הרי שהם "עובדים" של המוסד לביטוח לאומי ודואגים לאינטרס הכלכלי שלו.

מחקר שפורסם ב'דה מרקר' לפני ארבע שנים קובע, כי בניגוד לישראל, מדינות רבות בעולם המערבי הפנימו היטב את בעיית ניגוד העניינים הפוטנציאלי ונוקטות אמצעים כדי ליצור הפרדה בין הרופאים הפוסקים לבין המוסד המשלם את הגמלאות.

בדה מרקר דווח אז, כי המחקר, שהוזמן על ידי המרכז למימוש זכויות רפואיות ובוצע על ידי חברת הייעוץ והמחקר לקסידל, המתמחה במחקר השוואתי בינלאומי בנושאי משפט ורגולציה, נערך בתשע מדינות מערביות ובדק מהם יחסי הגומלין בין המוסדות שמשלמים את הזכויות הסוציאליות ברחבי העולם לבין הגופים האחראים על קביעת הזכאות וגובה הטבות אלה.

התוצאות היו ברורות, במדינות רבות יש הפרדה מבנית בין הגוף שמשלם את הקצבאות לבין הגוף

הצעת חוק חדשה מבקשת לשנות את פני מערך תביעות הקצבה מהביטוח הלאומי // במקום ועדות רפואיות, דחיות וערעורים, מעורבות של הרופא האישי והקלת התהליך // יו"ר המטה למאבק הנכים מתאר את המצב ומציג את הפתרונות // האם הגיעה הרווחה לתובעים ולנפגעים?

שבפניה אנו עומדים?
ומה ניסו לעשות?

"בעבר הייתה הצעת חוק כזו, שבאה לתת כוח שיפוטי בפסיקות מעין אלו, אך הכנסת התפרקה לפני שהיא דנה בנושא קביעת יכולת לבתי המשפט לדון בקביעות הערר".

מה תובעים

כהן מסביר את התהליך ומספק מידע למי שנוקק לעסוק בנושא התביעות של הביטוח הלאומי. לדבריו, יש לאנשים טעות יסודית בהגשת התביעות. "חשוב שאנשים יבינו במה הם טועים או מוטעים: רוב האנשים מגיעים לביטוח הלאומי מתוך ידיעה שהם הולכים לתבוע נכות, ובשל כך הם מתרכזים בזמן הגשת הבקשות לוועדות בהצגת המצב הרפואי שלהם, כשבצעם הם אינם מודעים לכך שקביעת הנכות היא לא קביעה של הפגיעה, אלא קביעה של אובדן כושר עבודה וההתמקדות בהשלכה של הפגיעה על יכולת התעסוקה, כלומר, לא מספיק שיש לי פגיעה ביד, אלא אני אמור להוכיח שהפגיעה פוגעת ביכולת שלי לכתוב, לשאת משאות, ופוגעת בתפקוד היום יומי ובביצוע מטלות שקשורות בפעילות פיזית. אלו הם הטיעונים המרכזיים, שעוסקים בקשר בין הלקות הרפואית לבין התפקוד.

הביטוח הלאומי אינו מתייחס בדרך כלל לחוות דעת של רופאים מומחים אלא לבדיקות ולמבחנים, כשהוא מבצע רוטינת בדיקה. ישנן עוד שאלות שבהן עוסקת הוועדה, כמו למשל פרוטוקול הבדיקה. יש דברים שאפשר להוכיח בנקל על סמך בדיקה, אם יש MRI של המוח אין צורך לטעון שהאדם עבר אירוע מוחי, אבל צריך להבין שיש פגיעה ביכולת, ולזה צריך הוכחה אובייקטיבית, שהיא זו שתקבע את הקבצה בסופו של דבר".

החוק החדש משנה את אופן תביעת הנכות?

"אינני מכיר את פרטיו, אבל אם הנושא יהיה תחת רופאי קופה שוב לא נגיע לפתרון, שכן ראשית נזכור שהרופאים נמצאים תחת מרות של הנהלת הקופה, בנוסף אין לכל הרופאים הכשרה מקצועית לבצע רוטינות בדיקה, על סמך בדיקה של הנכות אל מול הפגיעה בכושר העבודה. הבדיקות הללו הן סמי משפטיות, כאשר ההחלטה אמורה להתקבל על פי פרוצדורה מקובלת של הערכת מצב.

יש דיסציפלינה אקדמאית שעוסקת בקביעה רפואית, שלומדים בצורה מסודרת. לצערי, לא כל המומחים ויושבי הוועדות משתמשים בהסמכה הזאת. חלק לא מבוטל של הרופאים שבועדות הם פנסיונרים, שמועסקים על ידי המוסד בעלות זולה... בלי לפגוע באיש, אינני בטוח שכולם בקיאים בדרך הפסיקה הרפואית המקובלת, הנכונה והמעודכנת, ובצורה הנכונה לבצע את הבדיקה כדי לקבוע את ההחלטה.

מנגד, להעביר את הפסיקה הרפואית לידיים עוד יותר לא מיומנות, של רופא משפחה, זו זילות, כי רופאים שלא הוכשרו בתחום לא יוכלו להגיע לתוצאה הנכונה, שמתקבלת מכמה בדיקות ושקלול של הנתונים. ברור גם שאם מדינת ישראל תרצה להכשיר את כל רופאי המשפחה בתחום, זה יצריך להוציא את כל הרופאים לחופשה ארוכה..."

ומה הפתרון, לדעתך?

"כפי שצינתי, הפתרון הוא להשאיר את הוועדות אבל להוציא אותן מתחת סמכות הביטוח לאומי, ממש כמו שירותי שמאות של חברות שמאות. מחד לא כל אחד שאומר שהוא שמאי הוא אכן שמאי, מאידך הם נותנים שירות חיצוני. אף כאן העיקר שהוועדות לא יהיו תחת השליטה של הביטוח לאומי, לא בצורה ישירה ולא עקיפה. במקביל, אם יאזנו את הנושא המשפטי כפי שצינתי, נצליח להגיע למציאות רצויה וסבירה לכל הצדדים".

אחוז מהערעורים עוברים בהצלחה, מה שמלמד על אופי ההחלטה של הוועדות".

נתקלת במקרים שבהם תובעים נדחו?

כהן מחייך. "נתקלתי? מי לא? גם אני באופן אישי נדחיתי. כדי למצות את הזכויות של הנפגע או הנכה יש להשקיע זמן ומאמצים רבים. אני אומר בבדיחותא, שאומרים כי נכה אינו עובד, הוא עובד קשה מאוד, במילוי מסמכים, בריצה אחרי ועדות, בתכתובות ושאר עיסוקים, רק כדי לקבל את המגיע לו כחוק.

יש להגיע למצב שבו תהיה קביעה אובייקטיבית, כאשר הנקודה היא מי שואל את השאלה... שהרי ברור כי כולנו נגועים בסובייקטיביות, בעיני הנכה המצב האישי שלו הוא הכי חמור ומצדיק הכרה מלאה, בעיני המוסד לביטוח לאומי, כולנו מנסים לשים יד על הכסף של הקופה... בשל כך יש חובה לתת פתרון שיענה לכולם.

בשורה התחתונה, יש להגיע לשוויון בין האינטרסים של הנכה לאלו של המוסד לביטוח לאומי, מה שאומר שהגורם שקובע את אחוזי הנכות צריך להיות ממוקם באמצע. לדוגמה, בעקבות הביקורת הייתה החלטה של המוסד לביטוח לאומי להוציא את ועדות הערר מתוך הביטוח הלאומי. נפתח מכרז שפנה בהפרטה לגורמים שרוצים לקחת את ההתעסקות בזה, אבל התנאים שהם הציגו היו כאלה שאף גורם לא היה מוכן לקחת את זה על עצמו".

כאילו תנאים מדובר?

כאחד התנאים למשל, נקבעה שליטה של הביטוח הלאומי בהחלטות. כלומר סוג של ניהול העניינים מלמעלה. איש לא היה מוכן לקחת את זה בצורה שכזו".

מה לדעתך ניתן לעשות?

"לעניין הזה יש כמה כתובות, התשובה מורכבת; אתחיל מנקודת הקצה, אחת מהשאלות הכי גדולות שקיימות בנושא היא על כך שבתי המשפט אינם עוסקים בפסיקה רפואית, כלומר בכל הנושאים שקשורים לביטוח"ל אין לאזרח זכות לקבל הכרעה של שופטים בנושאי הקצבות. במקרה הכי טוב השופט יכול להחזיר את התובע בחזרה לוועדות. אם הנושא היה תחת ביקורת משפטית, ההחלטות היו נעשות במחשבה מעמיקה יותר. שכן אם פוסק רפואי מסוים היה מוקע על ידי בית המשפט, שיקבע כי הפסיקות שלו מוטות באופן שיטתי, הרי שהוא יבין שמישהו יבוא איתו חשבון, אך העובדה שבעצם אף אחד אינו יכול להביע דעה או לקבוע בקביעה שהיא מעבר לקביעה של אותם גורמים שקובעים את ההחלטות, קרי: אנשי הוועדות, יוצרת מציאות קשה

שאחראי לקביעת הזכאות, או שקיימים מנגנונים שמבטיחים את עצמאותם של גורמים אלה.

אלכס פרידמן, יו"ר "נכה לא חצי בן אדם", העיד בעבר, בדברים שפורסמו בפעילותו והובאו בעיתונות הישראלית, כי "בהרכבה מקרים הרופאים אינם רגישים כלפי נכים שנכותם אינה נראית לעין ומעבירים אותם שבעה מדורי גיהנום מתוך אינטרס מובהק לא להגדיל את כמות מקבלי הקצבות. לצערי, זה קורה גם במקרים שהנכות כן נראית לעין. רק לאחרונה שמעתי על אדם בכיסא גלגלים שאמרו לו 'בוא נראה אותך הולך'".

הוועדות הללו משפילות ומטרטרות".
בראיון שנתן ח"כ רוזנטל ל'הארץ' הוא הוסיף ואמר, כי "מדובר באחת מנקודות המפגש הידועות ביותר לשמצה בין האזרח לביטוח הלאומי. עוד לא קם המומחה שהצליח להסביר מדוע אדם עם מחלה כרונית חשוכת מרפא צריך להיגרר שוב ושוב ולעמוד בפני ועדה רפואית משפילה. מדוע אדם חירש או קטוע יד צריך להוכיח במעמד הוועדה שלא קרה נס והתחיל לשמוע או הצמיח גפה חדשה".

נאבקים על הזכויות

ביקשנו לשמוע על ההתמודדות מול הוועדות ממי שעוסק שנים רבות בתחום מהפן האישי והציבורי, מי שמשמש כיו"ר מטה הנכים בישראל, קובי כהן.

כהן, נכה מלידה, בחר להירתם לפעילות חברתית לטובת ציבור הנכים לאחר קריסה במצבו הבריאותי. מאז הקריסה הוא פעיל חברתי ומוביל דעה המעורה בקהילת הנכים ובפועלה. הוא אף היה זה שריכז את הפעילות של שדולת הנכים הכלליים. כמו גם היה אחד מראשי המאבק הציבורי הנרחב של קטועי הרגליים. הוא מייסדי מטה הפעולה של הנכים ונבחר לשמש בתפקיד היו"ר.

"באופן כללי חשוב לציין מה שידוע כל כך", אומר כהן, "שהקשר הבלתי הגיוני של המוסד לוועדות הוא בלתי אפשרי, לא ייתכן שהגוף שעושה את השמאות הוא זה שגם משלם. יש רגולציה תקציבית, כך הרי נוצרת בירוקרטיה, קודם אומרים לא... במקרה זה הוועדות הרפואיות במתכונת הקיימת משרתות את המוסד לביטוח לאומי, בקטע של הרגולציה. יש דוחות של מבקר המדינה, שהביע בצורה שהיא יותר מאשר בוטה את דעתו על ההתנהלות של הוועדות, ובל נשכח שאחת מהביקורות הקשות שלו היא על כך שלמעלה מחמישים

שיכוני עובדים

עוני משועב בפחונים

יילות פאר מחליפות את שיכוני העוני

שכונת יוקרה

המעמדות החדשים של אנגולה מתבססים בפאתי העיר

יוקרה אנגולית

עיר הפערים // בין שכונות העוני לבתים היקרים בעולם

הכי יקר, הכי עני

בראש רשימת הערים היקרות בעולם, מככבת לוואנדה, בירת אנגולה. עיר אפריקנית במדינת עולם שלישי שטרם התאוששה ממלחמת אזרחים עקובה מדם, אשר מאכלסת בין בקתות העוני הדלות שלה את ארמונות הפאר של המתעשרים ממנה

מ' פרוינד

בעניות איומה, במדינה שהרסה את כל תשתיותיה במרוצת עשרות שנות מלחמת האזרחים העקובה מדם שהסתיימה רק לפני חמש עשרה שנה בערך. התשובה למרבה ההפתעה, היא השאלה עצמה. לוואנדה מהווה את העיר היקרה ביותר למהגרים, דווקא משום שהיא שוכנת במדינה מוכת עוני משווע. חוסר התשתיות הקיצוני במדינה, הוא שהופך את מחירי הדיור הבסיסיים בבירה ליקרים כל כך. לכך מצטרפים עוד כמה נתונים, כמו למשל העובדה שהמדינה עשירה במחצבים טבעיים ועשירים מאירופה עושים בה הון אדיר.

זה לצד זה מאכלסת הבירה האפריקנית שכונות עוני בדלות משוועת, לצד ארמונות פאר עוצרי נשימה. המתגוררים בארמונות נזקקים לאבטחה מסיבית, בשל העובדה שהמדינה עוד לא התאוששה ממלחמת האזרחים האכזרית והחוק והסדר לא ממש מטיל את חיתתו על המליציות שלא פורקו מנשקם.

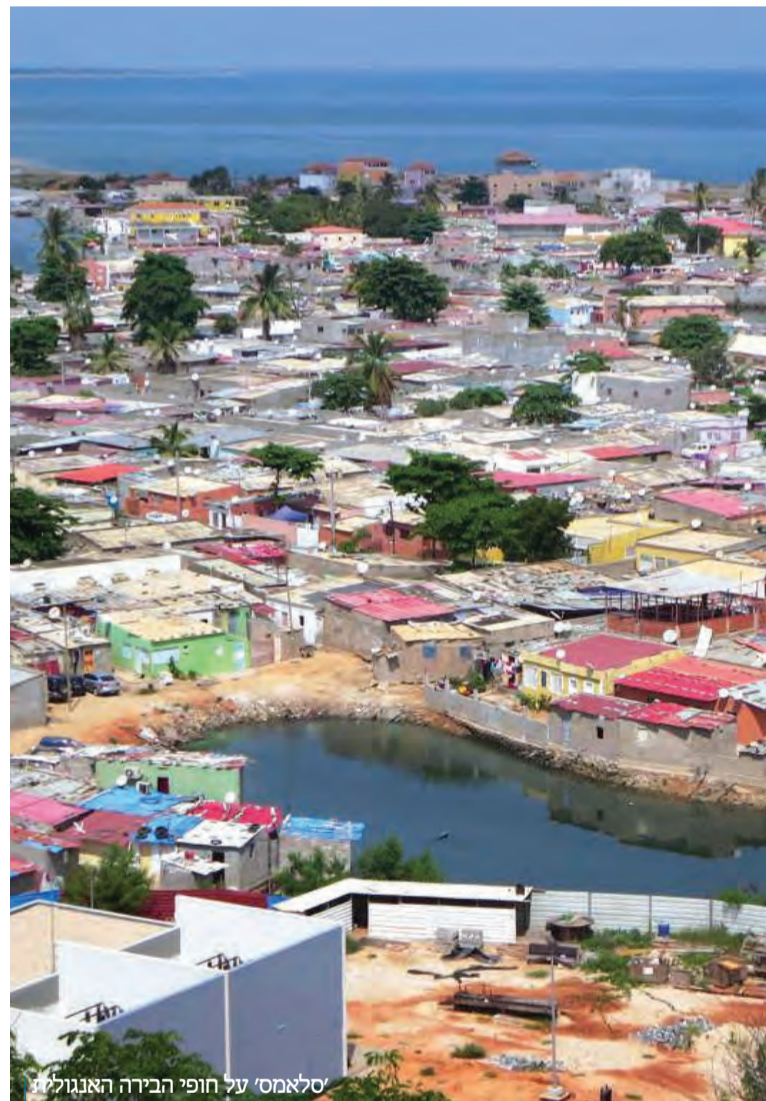
אל ארמונות המהגרים בלוואנדה, אשר כל דירת שלושה חדרים בה מושכרת בלא פחות מ-6,000 יורו, משווע מזון ויתר צרכי המחיה הבסיסיים מאירופה. המדינה המארכת לא מסוגלת לספק למתעשריה את הרגליהם וצרכיהם. המהגרים, אלו שמשייטים ברכבי היוקרה שלהם בין בקתות הברז והפחונים, משלמים טבין ותקילין על כל דבר. כל דבר שהמקומיים לא יראו לעולם.

נניח שאתה סמנכ"ל כספים בחברה בינלאומית ונדרש לאשר את שיגורו של עובד החברה לשנתיים לאירופה בכדי לפתוח שווקים חדשים. איך תדע באיזו עיר להציב אותו? בדיוק בשבילך, מפרסמת חברת הייעוץ העולמית 'מרסר' מידי שנה דירוג של הערים היקרות ביותר למהגרים. כך, אם תראה שציריך יקרה מידי, תפנה את העובד שלך לברן או לבול ותחסוך כמה לירות. נחמד, לא? אבל גם אם אתה לא סמנכ"ל כספים, אתה יכול להתעניין בדירוג הזה, בעיקר במי שמככבת במקום הראשון שלו.

'מרסר' בוחנת בדירוג את יוקר המחיה ב-200 ערים בעולם. היא בודקת את מחירי שכירות הדירות בערים בעולם ומשווה את עלות המחיה והמגורים. במזרח התיכון למשל, עוקפת תל אביב בחדות את דובאי ואבו דאבי. היא העיר היקרה ביותר בסביבה, והיא אף עלתה בשתי מקומות מהדירוג הקודם, אל המקום ה-17 ברשימה.

ומי בעשירייה הראשונה? לא תפלו על הרצפה אם תמצאו שם את ניו יורק, סינגפור, טוקיו, ואפילו לא את שנגחאי הסינית וסיאול הדרום קוריאנית. אבל במקום הראשון, כשהיא מדיחה את הונג קונג למקום השני, ניצבת לא אחרת מלוואנדה, בירתה של המדינה האפריקנית הענייה אנגולה.

איך זה ייתכן? הרי אנגולה היא מדינת עולם שלישי מכל כיוון שלא נסתכל. היא מאכלסת ילידים שחיים

'סלאמס' על חופי הבירה האנגולית

ארמונות פאר

אותה רצועת חוף, עם מרחב יוקרה מרהיב

עולים על הפסים

קרוב לשבע שנים חלפו מאז האסון הנורא. משפחת ברנשטיין יצאה לנסיעה בבין הזמנים, יחד עם בתם הנשואה, בעלה והנכד הקטן /// לחזור הביתה הם לא זכו, וגם לא להגיע למחוז חפצם. רכבת שיסעה את הרכב, והחתן נותר יחידי מהמשפחה כולה /// לא הייתה זו התאונה הקטלנית הראשונה, אולם פטירתה של משפחה שלמה באופן טראגי הציף את חדרי הלב של כולם. הכאב קשה לעיכול /// פחות משבוע לאחר מכן שוב פרצה משאית את מחסום הרכבת בקריית גת, זמן קצר לפני שקרבו קרונותיה של הרכבת אל הפסים. הנורות הצהובות של הרמזור לא הבהבו באופן בולט דיו, והנהג גרם לשבירת המחסום. בתושייה של רגע הודיע התצפיתן לנהג הקטר על הסכנה, והרכבת הצליחה לבלום בזמן, כך נמנעה בס"ד טרגדיה נוספת /// בוחני תנועה שהיו במקום כדי ללמוד את התאונה של משפחת ברנשטיין חזו בעיניהם ההמומות בהתרחשות נוספת, רק שהפעם היא הסתיימה בניסים

י' פולק

'אמור להיות' מעבר עילי. אם העבודות היו נערכות כפי המועד המצופה, ייתכן שיכולנו למנוע את מותו של האדם שנהרג שנה קודם לכן, ושל שבעת בני המשפחה."

מוקד סיכון?

כיהודים מאמינים, אנו יודעים שהכל מנוהל מלמעלה, והטובות, כמו הרעות - מידי יתברך. ובכל זאת, חובת ההשתדלות למניעת אסונות ל"ע מוטלת עלינו. "קל למצוא אשמים בדמות חברת החשמל", טוען יועץ התחבורה, "אבל אין חולק על כך שכל יום של איחור הפתרון, אמור להיות יום אחרון ומאוחר מדי. עובדה היא ששלושה שבועות לאחר הטרגדיה הצליחו לסיים את העבודות במהירות שלא תיאמן. מה שבטוח בטוח. מחקו כל סימן של הכביש ושל המעבר, וההפרדה הפכה לעובדה קיימת, רק חבל שהיו צריכים וזו טראגדיה. אז ידעו שהמקום מועד?"

"נחלק את הדברים. כל מעבר רכבת עם מחסום, בלי מחסום, עם רמזור או בלעדיו, הוא מקטע שבו רכב נוסע בכביש, ועלול חלילה להתנגש ברכבת שנוסעת על המסילה.

אני לא מדבר כלל על אשמה, אלא על מצב; ודברים שכאלו חובה למנוע. רכבת ישראל אכן עשתה בעשר השנים האחרונות גדולות ונצורות, בבניית מעברים עיליים. היא בנתה עשרות מעברים עיליים מעל מסילת הרכבת ברמלה, ברחובות, בלוד, בסגולה, בזכרון יעקב ועוד. ולמה? כי הבינו שגם אם יש רמזור, ולכאורה מי שנוהג צריך לראות אותה, לנהוג בזהירות ולעצור, עדיין לא מובטח שלא יקרה כלום, כמו בכל צומת רגיל. הרי גם בצומת מרומזר קורות תאונות; על פי רוב בגלל טעויות של משתמשים בצומת, ורק לעיתים רחוקות האשמה היא תקלה ברמזור.

קשה לקרוא למפגשי רכבים ורכבת 'מוקד סיכון'. הצמתים הללו עשויים להיות מוקד סיכון כמו שמדרגות הבניין עלולות להיות מוקד סיכון למי שיפול בהן וישבור את רגלו. למרות זאת לא מתייחסים אליהן כמוקד סיכון, אלא כאל מרחב מעט יותר בעייתי שיש לנהוג בו באופן זהיר, ולא לקפץ כמו שאפשר על מרצפות הרחוב."

רק הפרדה פיזית

לאחר שנמנעה התאונה, הגיבה דוברת רכבת ישראל

המעבר העילי היה קיים גם בעת התאונה, אך הוא לא היה פתוח לתנועה, וזו הייתה האחריות העיקרית של הרכבת..."

משקיפים ככיסוי זמני

את המעבר העילי פתחו בחופזה כשבועיים-שלושה לאחר התאונה. "למרות שדובר על פתיחתו שלוש שנים קודם לכן", מאשים יועץ התחבורה. "תחילת בנייתו הייתה אי אז, כארבע שנים קודם לכן, אולם היה לכולם זמן בשופי, הבנייה הזדחלה אט אט, וכלום לא בער, למרות שהייתה סיבה להקמת המעבר העילי."

בינתיים עד שתושלם הבנייה, העמידו שם משקיף, משגיח תנועה. בתאונה שנמנעה בשבוע שלאחר פטירתם של בני משפחת ברנשטיין הנהג התעלם מהבהוב רמזור הרכבת, ונכנס למחסום שירד על המשאית. בהתעשות מהירה נסע הנהג לאחור ומנע את ההתנגשות. התצפיתן הוא שהספיק להודיע לנהג הקטר על ההתרחשות, והרכבת הצליחה לעצור מבעוד מועד.

"איני יודע אם הוראתו של המשקיף היא שמנעה את התאונה, או טווח השניות שהיו לטובת הנהג וסייעו לו להתרחק מהפסים במהירות. עובדה היא שהרכבת הפסיקה את העמדת המשקיפים, דבר שמלכתחילה לא היה נכון בעליל."

מדוע?

"מפני שיכולתם של המשקיפים מוגבלת מאוד, וברוב המקרים אין להם מה לעשות. אם מדובר בנהג שאינו מרוכז בנסיעה - הוא יפרוץ את המחסום, ואם הוא גם לא מספיק מעשי - הוא ייתקע על פסי המסילה. אם הוא עבר את המחסום ושבר אותו, לפחות שימשיך הלאה ולא יעמוד בדרכה של הרכבת.

בכנות, קשה לי להבין כיצד נהג אינו רואה מפגש רכבת חסום לפניו, עם ארבע נורות אדומות מהבהבות, והוא נמצא לפחות 16 שניות לקראת האורות הללו. אני לא יכול להביא הרבה דברים להגנתו, אבל כשזה קורה, אני כועס על הרכבת שלא טרחה להאיץ את העבודות של בניית המעבר העילי, על מנת שייפתח מוקדם ככל האפשר. זו טענה שניתן לטעון כלפי כל פרויקט עבודה. אם הוא נמשך יותר זמן ממה שהיה אמור להימשך, הרי שגם הסיכון יימשך עד שהוא ייפתח לתנועה.

המעבר המדובר היה אמור להיות מוכן תוך 14 חודשים, והבנייה שלו ארכה 56 חודשים, פי ארבעה מהמתוכנן. במילים אחרות, במשך שלוש שנים היה

מנם נסיעה ברכבת מוגדרת כאחת מהבטוחות ביותר, וניתן להשוות אותה לרמת הבטיחות בטיסות, אולם מאחר שמדובר בכלי תחבורה המוני העשוי להכיל מאות נוסעים, תאונה כזו עלולה לעלות בחייהם של אנשים רבים.

ומה ביום שאחרי? האם מופקים לקחים? האם יש מה לשפר? ד"ר דן לינק, אחד ממשתתפיה של ועדת החקירה שלאחר התאונה, גמלאי משרד התחבורה ויועץ לתנועה וזהירות בדרכים, משרטט קווי זהירות.

עניין של בלימה

"הסיפור של משפחת ברנשטיין-גוטשטיין אינו הראשון, לצערנו, באותו מחלף", מזכיר ד"ר לינק. "שנה קודם לכן נהרג אדם בהתנגשות עם הרכבת באותו מקום, ושבוע לאחר מכן כמעט אירעה תאונה נוספת. במקרה זה נהרגו שבעה אנשים, וזהו נתון שלא ניתן להתעלם ממנו."

"אסור להתעלם בכל מקרה", מחדד לינק. "גם אם מישו רק כמעט נהרג, זה אמור לאות ולחיבן. תפקידו של הממונה לוודא שהמקום מופעל בצורה המיטבית, ואם אין ליקויים המסבירים את התאונה - יש לבדוק מה אירע לנהג. אמנם במקרה המדובר הנהג הורשע, אולם היו גם ליקויים שפתרונום התעכב."

אם היו ליקויים, מדוע הנהג הורשע?

"ניקח כדוגמה אדם שכעס על רעהו ופגע בו. מאוחר יותר מתברר שהוא גם נעקץ בצורה חריפה. אי אפשר להאשים את החרק העוקץ; ייתכן שהוא 'סייע' בקבלת ההחלטות השגויות, אולם האחריות הייתה של האדם הפוגע.

אפשר לומר כל מיני עובדות לגבי משרד התחבורה, וגם קצת לגבי הרכבת, אולי, אבל הבלימה לא הייתה בזמן. לאחר התאונה התקיימה חקירה, בה השתתפתי. אני יכול לומר על סמך הזיכרון את המסקנות שהופקו, אולם איני יודע אם הן יושמו. אין זה מתפקידי לבדוק אם הנהלים חודדו וההמלצות יושמו.

הדבר החשוב ביותר שקרה בעקבות התאונה המחרידה היה השלמת המעבר העילי מעל המסילה המועדת בקריית גת. הייתה זו הפעם האחרונה ששמענו על התנגשות מבעייתה שכזו באותו מקטע.

המעבר העילי יצר הפרדה פיזית בין המחלפים, וכעת אין השקה ומפגש בין הרכבת לכלי רכב. שיהיה ברור,

"ממש לא. בתאונה הזו, בקריית גת, אני לא בא בטענה לרכבת, למעט בנושא המעבר. 99 מתוך 100 נהגים יודעים שכשהרמזור אדום - צריך לעצור.

לאחר שהרכבת תעבור, המחוסם יתרום וניתן להמשיך בנסיעה כרגיל. כשאדם מתכחש לחובה זו, זו בעיה, ולא משנה למה הוא מתכחש. בין אם הוא נרדם או שלא היה שילוט".

ביחס לעולם, מה מצבה של ישראל בכל הנוגע לתאונות רכבת?

"לפני כמה שנים היה המצב נורא. היו עשרות מפגשים ישירים. ברכבת ישראל הבינו זאת, וגם במשרד התחבורה, והחלו, כאמור, לשים דגש על הפרדה מפלסית. לא שלטים, ולא פנייה למצפון הנהג. היו גם כל מיני דברים, כמו זיהוי אלקטרוני של מפגש חסום וכדור, ובסופו של דבר הבינו שהפתרון היחיד שהוא באמת פתרון - זו הפרדה מפלסית, ועל הכיוון הזה הולכים עכשיו".

אפילו רכב אינו יכול לעצור בשלוש שניות כשהוא נוסע במהירות של 100 קמ"ש לשעה, ורכבת בכלל אינה יכולה לעצור בחלון זמן קצרצר זה. הרכבת נעצרה במרחק של 400 מטר משם".

ובכאר יעקב? גם שם היה מעבר של פסי רכבת עם כביש והולכי רגל?

"לא מכיר אישית, אבל כן יודע ששם הקימו שני מפלסים תחתיים. איני זוכר את שמותם ואת המספרים שלהם (כל צומת של רכבת ממוספר, י"פ). הרכבים עוברים למטה, הרכבת מעל, וההפרדה היא ברורה.

איני יודע מה תכנית העבודה של הרכבת, וכיצד הולכים לפתור זאת, אבל ברור מעל לכל ספק, כי כשיש מגע, או אפשרות למגע, בין הולך רגל או רכב לבין רכבת באותו מפלס, עלולה להיות תאונה בגלל טעות של מישהו. ומדובר בתאונות שכמעט תמיד ניתנות למניעה".

האם האחריות למניעת הטעויות הללו היא בידי הרכבת?

ואמרה, כי "שוב אנו עדים לתרבות נהיגה בעייתית המסכנת חיי אדם. באירופה יש יותר רכבות ויותר מפגשים, ועדיין מספר התאונות מהסוג הזה נמוך בהרבה ביחס לארץ". לדבריה, לפני כשבע שנים היו למעלה מ-350 מקרים בשנה, בהם נהגים פורצים מחסומי רכבת.

"ולאחר שגם ברכבת ישראל הבינו שרק הפרדה פיזית בין כלי הרכב תמנע את האסון הבא, הם החלו לפעול בכיוון זה", כך לינק. "זו הדרך המיטבית, ובעצם היחידה, למנוע תאונות. אם אתה מעביר את כלי הרכב ואת הרכבת במפלסים שונים שאין נקודת השקה ביניהם, לא יהיו תאונות עם הרכבת. צריך להיות הוגנים ולהתייחס למה שכבר נעשה בעשרות מקומות. אבל במקום התאונה, צר לי, זה היה מחדל.

אם היו פותחים את המעבר העילי שנה קודם, שמונה אנשים היו יכולים להינצל. לא היינו שומעים על האנשים הללו כלל, ואף לא על המחלף הזה. עכשיו הוא נכנס לדיראון עולם בהיסטוריה של רכבת ישראל".

ובאזורים אחרים בארץ עדיין ניתן לפגוש את הבעייתיות הזו?

"כן. יש צמתים שכאלו, אבל רכבת ישראל עושה מאמצים עצומים לפתור זאת ולהגיע להפרדה מפלסית. לעיר רמלה, לדוגמה, יש שתי יציאות, אחת לצפון - לכיוון בתי הסוהר, ואחרת למערב - לכיוון תל אביב. ביציאה לכיוון בתי הסוהר כבר נערך השדרוג למעבר עילי מפותח וענק.

ביציאה לכיוון תל אביב, לעומת זאת, שם חולפות עשרות רכבות ביום, כל הזמן המחוסם נסגר ונפתח, נפתח ונסגר. הרכבת כבר הציבה רמזורים לפני הרמזורים של הרכבת, על מנת שאנשים יראו את זה מוקדם יותר ויעצרו רחוק יותר. ולמרות זאת בונים שם עכשיו מעבר עילי ענק, וכשהמעבר הזה יהיה מוכן לא יהיה יותר ממשק שנוגע בין מכונית לרכבת".

תאונות רכבת קשות בישראל

תאונת הרכבת בצריפין - בד' בתשרי ת"ש אירעה התנגשות בין רכבת משא לאוטובוס אגד בסמוך לצריפין. לאחר ההתנגשות המשיך האוטובוס בנסיעה קצרה, אך אז נדלק מכל הבנזין וכתוצאה מכך עלה האוטובוס באש ונשרף על נוסעיו. חלונות האוטובוס היו ממוגנים ברשתות מתכת נגד ידוויי אבנים (על רקע התנכלויות לתחבורה היהודית במהלך המרד הערבי הגדול) ומנעו מהנוסעים להיחלץ דרכם. 23 מהנוסעים נלכדו למוות בתוך האוטובוס, ועוד שבעה, ביניהם נהג האוטובוס, פונו כשהם סובלים מכוויות לבתי החולים. עוד באותו יום נפטרו שניים מהפצועים ולמחרת התאונה נפטרו עוד ארבעה, ובכך הגיע מספר הנספים באסון ל-29. כמחצית מהקורבנות לא זוהו ונקברו בקבר אחים.

זוהי תאונת הרכבת הקטלנית ביותר בתולדות הרכבת בארץ ישראל.

תאונת הרכבת בכורדני - בכ"ו בחשוון תשט"ו התנגשה רכבת נוסעים באוטובוס שהוביל פועלים ממעברת כורדני בצפון קריית ים לעבודתם בעיר חיפה. בתאונה נהרגו 12 אנשים ונפצעו 23 אנשים.

תאונת הרכבת בבית יהושע - ב' בטבת תשכ"ד אירעה התאונה הראשונה בתולדות רכבת ישראל בה התנגשו חזיתית שתי רכבות נוסעים. התאונה אירעה מצפון לתחנת הרכבת בית יהושע ונפצעו בה 51 נוסעים. כחצי שנה לאחר התאונה התפטר מנכ"ל הרכבת מנחם סבידור מתפקידו, לאחר שננזף על ידי מנכ"ל משרד התחבורה.

אסון הבונים - בכ"ב בסיוון תשמ"ה התנגשה רכבת באוטובוס שהוביל את תלמידי בית ספר ברנר בפתח תקווה לטיול שנתי, בקרבת מושב הבונים. באסון נהרגו 22 בני אדם: 19 תלמידים, ושלושה מבוגרים. היה זה אסון הרכבת הגדול בתולדות מדינת ישראל, והשני בחומרתו בתולדות הרכבת בארץ ישראל.

אסון רבדים - ב"ד בסיוון תשס"ה, סמוך לקיבוץ רבדים שבשפלה, התנגשה רכבת בקו תל אביב-באר שבע במשאית שהובילה עפר וחצתה את מסילת הדרום על דרך לא סלולה. בתאונה נהרגו שבעה בני אדם, בהם נהג המשאית ונהג הרכבת, ונפצעו 198 נוסעים. שניים מקרונות הרכבת ירדו מהפסים ונגרם נזק למסילה. זוהי אחת מתאונות הרכבת מהגדולות שאירעו בישראל.

תאונת הרכבת במפגש בית יהושע - שנה לאחר אסון רבדים, בט"ז בסיוון תשס"ו התנגשה רכבת נוסעים שיצאה מנמל התעופה בן-גוריון אל עכו בטנדר שנתקע על מפגש מסילת החוף עם כביש 553, סמוך לתחנת הרכבת בית יהושע. חמישה מנוסעי הרכבת נהרגו ויותר מ-80 נפצעו.

לא מאשימים, פועלים

נשמע שמנסים להתרחב עם מגמת ההפרדות הללו... "בהחלט שכן. אבל אני לא יכול לומר בכמה מפגשים מוצב עדיין רמזור, וקיימים כאלו. ברכבת ישראל הבינו שלא ייושעו מכך שיציבו רמזור וידאגו לשילוט מהבהב זיהירות רכבת". יש נהגים שלא יבחינו בכך או יתעלמו. לכאורה נהג צריך לראות את המעברים החיצוניים ולהגיב בהתאם, רק שלא תמיד זה קורה. אפרופו, במקרה המדובר, הנהג הגיב מאוחר מאוד מאוד. בלם 50 מטר לפני המסילה, התנגש ברמזור ונעצר על המסילה. לרוע מזלו, הרכבת הייתה במרחק של 3 שניות (!!) ממנו.

י. בנימין

מאחורי הכותרות

הבזקים מן ההתרחשויות השוטפות

פוליטית אחרת, אולי של שוברים שתיקה. כל סטודנט יפחד במינימום להביע מול מרצה חובש כיפה סרוגה... דעה פוליטית על הדיכוי והאפרטהייד בשטחים", פרסם גולדבלום.

ואם כבר, הסגידה של הציבור הסרוג והכמיהה שלו להכרה ממשלתית ויחס חם וחברי מצד הממסד היו גורמות, ככל הנראה, מהר מאוד תופעות של מרצים המשאירים את הכיפה בכיס. על הרבה יותר מזה הם מוותרים בשביל קצת אקדמיה, אז על הכיפה שדורש גולדבלום? לא שזה יקרה, הרי אין סיכוי שדרישה כזאת תתקבל. ובכל זאת גולדבלום כנראה אינו מספיק מעודכן, אם הוא חושב שכיפה מורה על השתייכות פוליטית. הוא לא שמע את ההרצאה של יו"ר ועדת הכספים בכנס הארץ לגבי השתייכות פוליטית טבעית של חובשי כיפות?

3

כשהשמאל מאבד עשתונות

אגב, זה גם מתחבר לנושא הקודם של תנועות הנוער, משום שאותו פרופסור ליברל תוקף גם את בנט וטוען כי הוא הצטרף ל"סמוטריץ'-יוגנד" - לובשי החולצות המתקראים "אם תרצו" - כלשונו. להוותו של פרופ' גולדבלום, "עתה גם אסא כשר נפגש עם היוגנד ורשם מפהם את הקוד האתי. כיפה סרוגה היא הצהרה פוליטית. סטודנטים פוחדים להביע את דעתם מול מרצה חובש כיפה סרוגה ומניחים - בצדק רב ב-90% לפחות מהמקרים - שמדובר בימני או בימני קיצוני. בתגובה לקוד האתי - עד שלא מסירים את הכיפות הסרוגות מאולמי ההרצאות נבוא עם חולצות של שלום עכשיו, שוברים שתיקה או בצלם או מחסום ווטש או יש דין ועשרות אחרים. לא אשמע אפילו לפסיק אחד מהקוד האתי של היוגנד. אני קורא לחבריי להחרים את הקוד האתי, שכנראה יעבור במל"ג המפוקפק הזה, שכולו מינויים פוליטיים של שר החינוך", סוף ציטוט. מה נגיד אנחנו? השמאל מאבד את זה כשהוא נוכח כמה הימין למרות כל ההתכיינות שולט ביד רמה בכל מוסדות השלטון, האקדמיה וכו', והימין עצמו תאב שלטון בצורה חסרת מעצורים, עד כדי הקמת

החלה במכתב ששלח לו ילד בן 11 ובו ביקש ממנו להקים "משטרת ילדים". לדבריו, הוא נפגש עם הצעיר ש"גיבש תכנית מאוד מעניינת", וציין כי השיחה ביניהם הייתה מרתקת. לדבריו, מטרת התכנית היא לא בשביל האקשן של המשטרה אלא כדי לטפל בנורמות הציות לחוק על ידי הנוער.

אבל בעצם, למה אנחנו באים בטענות כשאלשיך רוצה לחנך את ילדי ישראל לציות למשטרה, לממשלה, לממשל, למושל כמו בכל שלטון דיקטטורי מכובד, הרי גם אנחנו מכירים את זה. מישוהו כאן מתכחש לחשיבות של החדרת דעות מסוימות בגיל הנערו באופן מגמתי ושיטתי ע"י גורמים המעוניינים לחנך את הציבור מחדש? מישוהו מוכן לומר בוודאות ששנייה אחרי שנפתח ארגון הנוער המשטרתי הזה לא נפתח סניף הפונה לציבור החרדי? הרי כולנו יודעים שזה בדיוק מה שעומד להיות.

2

הקוד האתי - והכיפה הסרוגה

כפי שנכתב מעל במה זו בשבוע שעבר, זה עניין של זמן עד שישליכו את משמעויות הקוד האתי גם על תחומים נוספים, שיטת הסלאמי המפורסמת עובדת כרגיל ועשויה עם הזמן גם להגיע אלינו, אם לא נפקח עיניים. פרופסור עמירם גולדבלום, מרצה לכימיה באוני' העברית בירושלים, קרא השבוע לאסור על מרצים להגיע עם כיפה לכיתה הלימודים.

לא שזה מפריע לנו. באמת, מה לכיפה ולאקדמיה? הלא זה תרתי דסתרי. אבל לא נראה שזה מה שהעסיק את הפרופסור, אלא הזהות הפוליטית שמתבטאת בכיפה מזן מסוים.

בדעות שפרסם במהלך השבוע, התייחס גולדבלום לסערה סביב הקוד האתי באקדמיה אותו מבקש שר החינוך בנט לקדם, וכתב כי חבישת כיפה כמוה כאמירה פוליטית של המרצה, ועל כן היא אסורה על פי הקוד האתי.

"על פי הקוד האתי - אסור למורה להיכנס לכיתה עם כיפה סרוגה. כיפה סרוגה על ראש של מרצה זו הצהרת ימניות, ואם זה לא ייאסר - נגיע לשיעורים עם חולצה

1

אלשיך רוצה לחנך לנו את הנוער

אין צורך להיות פרופסור להיסטוריה כדי להכיר כמה מתנועות הנוער הפוליטיות שהשפיעו השפעה הרסנית במקום בו פעלו. רק בעשרות השנים האחרונות ידועות לשמצה תנועות הנוער היטלר-יוגנד בגרמניה שהיוו את גרעין התומכים הקשיח ביותר בצורך ימ"ש. גם ברוסיה הקומוניסטית הקומסומול, שהיוו את חוד החנית במאבק הקומוניסטים בכל ריח יהדות וחום יהודי. ולימים גם תנועות הנוער בישראל - השומר הצעיר, ואף בני עקיבא ועוד. כל בר דעת מבין שחינוך מתחיל מגיל צעיר, ואת התומכים החזקים והנאמנים ביותר אי אפשר לגייס בגיל מבוגר, אלא לגדל ולחנך מגיל צעיר. כך זה אצל האנטישמים, כך זה בקרב כל תנועות הנוער הפוליטיות, וכך זה בכל ארגון ותפיסת עולם הדורשת טוטאליות חסרת מחשבה והבנה. "נחנך אותם מגיל צעיר שאין להם שכל לחשוב, הם יהיו שלנו בגיל מבוגר כשאין להם כבר הידע איך לחשוב", יאמרו הקומוניסטים הפוליטיים המתחלפים.

בישראל מי שמנהל את העניינים ושולט באמת במצב זה המשטרה. הם יכולים להחליט שרודפים קבוצה מסוימת עד חזרמה, הם יכולים להתעלם התעלמות מושלמת מקבוצה אחרת. הם יכולים להחליט שרירותית שהם מעמידים לדין את פלוני, שהם קוברים חקירה אלמונית, שהם סוגרים עיתון אחד, שהם מייקרים עיתונאים אחרים. אין דין ואין משפט, משטרת המחשבות הפכה מזה זמן רב לשלטון המשטרה.

לכן נדמה שאף אחד כמעט לא הופתע מהמהלך עליו הכריז השבוע המפכ"ל אלשיך, על כך שהמשטרה תקים תנועת נוער שתנחיל "חינוך לציות לחוק ולקידום ערכי הארגון". בנאומו ביום רביעי השבוע בכנס הרצלייה אמר, כי "בספטמבר נקים פיילוט של הרעיון בכמה ערים כדי לחולל שינוי בנורמה של אי-ציות". לא היה שם מישוהו בקהל לשאול מה פירוש "אי ציות", האם הכוונה לתמרור עצור ורמזור כתום, או אי ציות למפכ"ל המורה לעצור מפגינים בניגוד לעמדת בג"ץ המתירה להם להפגין, או אולי אי ציות לארדן, ואולי חלילה וחס אי ציות לקיסר הגדול ראש הממשלה בכבודו ובעצמו? אלשיך הסביר כי התגבשות הרעיון

המשטרה מפנה את מארגני המחאה מול ביתו של מנדלבליט

להפגין באזור ביתו, איסור שהוגדר על ידי בג"ץ "מופרך", או האיסור להפגין באזור ביתם של ציידים (שלא קיימים כמובן אבל משום מה אוסרים להפגין מול ביתם הלא קיים) וכמו בעוד מהלכים תמוהים אחרים, מציב עצמו בצעדים קטנים ובטוחים כמי שפגע יותר מהרבה יועצים ופרקליטים אחרים בזכויות הציבור עליהן הוא אמור להגן. די אם נזכיר למשל את הפשיטה בשבוע שעבר על מערכת הוצאת ספרים עיתונאית, פשיטה שהוא אישר. ולמרות שהעיתונות כולה הזדעזעה, הרי היו כמה בודדים שהיו הוגנים דיים כדי להודות, כי פשיטת המשטרה על מערכת עיתון "הפליס" הייתה השערורייה הראשונה של המשטרה בגיבוי היועץ המשפטי.

אבל מה, יש בכל אופן דבר אחד שמנדלבליט עושה כמו שצריך בנאמנות מוחלטת. "לא אעשה לך את מה שעשו לאולמרט", התחייב היועץ המשפטי אביחי מנדלבליט בפני ראש הממשלה בנימין נתניהו לאחר שהורה על חקירתו בסוף 2016, כך דווח אז בחדשות 2.

ולפי שעה, אין מה לומר: מנדלבליט עומד במילתו. החקירות השונות נגד נתניהו מתנהלות באטיות מופלגת, ובינתיים הפעולה המשמעותית ביותר שעשה מנדלבליט בעניין הוא הניסיון להשתיק את המחאה על כך. את ההדלפה החמורה לחדשות 2 משיבת הקבינט, במהלך צוק איתן, היועץ מסרב לחקור. החשוד העיקרי הוא נתניהו. ראש הממשלה לשעבר אהוד אולמרט מרצה בכלא את עונשו. חלקו נגזר בגין קבלת כספים שברובם הומרו לטובות הנאה אישיות, כגון סיגרים, עניבות ועטים — בהיקף קטן ממה שכבר ידוע שקיבל, לכאורה, נתניהו.

אגב, בעיצומה של החקירה בפרשת הרפז נתבקש הפרקליט הצבאי דאז, אותו אביחי מנדלבליט, לחוות את דעתו על דרישת מבקר המדינה לקבל את כל ההקלטות של שיחות הטלפון והדייונים מלשכת הרמטכ"ל לשעבר גבי אשכנזי. מנדלבליט אישר, גם אם בחריקת שיניים, אך לא לפני שביקש חוות דעת מהמשנה ליועמ"ש מייק בלס לנוכח הדרישה הגורפת שיש בה "פגיעה בפרטיות של אנשים". בנוסף הודה מנדלבליט: "ברור לי שיש פה ניצול לרעה של הסמכות". ואילו היום, החיפוש והחרמת הטיוטות והמחשבים בהוצאת הספרים ובבית העורך נעשו בשבוע שעבר באישורו של מנדלבליט. מה השתנה? הבוס. //

נערך בהסכמת הנחקר שניתנה באופן מודע, בהתאם למגבלות שהוא קובע מראש. הוא הוסיף, כי עריכת חיפוש מכורח צו שופט אינה הדרך הבלעדית לערוך חיפוש בטלפון הסלולרי.

בסנגוריה הצבאית והציבורית אמרו שמדובר בבקשה מרחיקת לכת. "נראה כי המדינה מבקשת, שביט המשפט יכשיר עמדה משפטית המאפשרת לה לערוך חיפוש במכשירי טלפון ניידים, בכל חקירה פלילית הנערכת במדינת ישראל, ללא ביקורת שיפוטית וללא עילת חיפוש", אמרו בסנגוריה הציבורית. הם גם העירו כי בניגוד לתשובת מנדלבליט, ספק אם במקרה המדובר ניתנה הסכמה מדעת של הנחקר. וזאת בדיוק הבעיה, כי ברגע שמסתמכים בנושא כזה על הסכמת הנחקר בלבד, הרי אנו יודעים כבר על שיטות משטרתיות להוציא "הסכמות" כאלו ואחרות שאין בינן ובינן דעתו האישית של הנחקר כהוא זה. אם היה מקום לשיקול דעת חיצונית אובייקטיבית יחסית (למרות שראינו מה זה אובייקטיביות שיפוטית בפרשיות מסוימות של היענות אוטומטית של השופט לבקשות המשטרה).

הסנגוריה הצבאית והציבורית והאגודה לזכויות האזרח מסרו בהודעה משותפת, שהן "חוששות כי המדינה, במסגרת הליכי ערעור על עניינו של חייל, מבקשת לשכנע את בית המשפט העליון להעניק למשטרה סמכות לערוך חיפוש מקיף ופולשני במכשיר טלפון נייד רק מן הטעם ששוטר החליט שהוא מעוניין בכך, בניגוד לחוק שקובע מפורשות כי רק שופט יאשר חיפוש שכזה". אגב, אם למישהו יש ספק איך בדיוק תושג "ההסכמה", כדאי להיזכר שהמשטרה יכולה להשאיר אדם במעצר לילה עם כל מיני טיפוסים מפוקפקים שאדם מן היישוב לא היה נקלע איתם לאותה סמטה, וזאת בלי לדבר על הפשפשים.

5

בין נתניהו לאולמרט

מנדלבליט במהלך הזה, כמו במהלך ניסיון האיסור

תנועות הנוער של הערצה מוחלטת. אגב, רק בשביל הפרופורציה, הפרופסור הזה הוא מי שפרסם בעבר תמונה של שרת המשפטים איילת שקד כשעל התמונה סימן גולגולת ומידיה נוטפות טיפות דם תחת הכיתוב: "איילת שקד - ידיך דמים מלאו". בתגובה קראו סטודנטים לאוניברסיטה להדיחו מתפקידו. במקרה אחר התנגד גולדבלום לתכנית הרצאות שקיימה תנועת 'אם תצו' במוסד זה והשווה את פעיליה ל"נערי היטלר ואנשי גסטפו". אבל מה, הוא איש שמאל, ולשמאל מותר כבר להגיד הכל.

ובכל זאת, אנקדוטה נוספת ואחרונה בעניין הזה, השבוע פרסמו ארגונים אקדמיים בארה"ב הודעה, שבה הם טוענים, כי אישור הקוד האתי של בנט עלול לפגוע במעמדה של ישראל כדמוקרטיה. הטענה העיקרית העולה שם, למרות שבנט ניסה להיתלות בהם בכך שקוד מקובל באקדמיה, היא העובדה הפשוטה שבשונה מישראל, כאן מי שמנסה להחיל את הקוד הוא פוליטיקאי, שם הקוד מגיע מצד גופים אקדמיים התנדבותיים ובלתי תלויים. יחי ההבדל.

4

טפטוף דיקטטורי מנדלבליטי

מנדלבליט ממשיך בעיצוב הדמוקרטיה מחדש לטעמו האישי. השבוע פרסם, כי מי שאמור להגן על האינטרס הציבורי וזכויותיו מול הממשלה, הצטרף לעמדת התביעה הצבאית כי אפשר לערוך חיפוש מעמיק בטלפון סלולרי של נחקר ללא צו שופט, לקראת דיון שהתקיים בבג"ץ, וזאת בניגוד לעמדת הסנגוריה הצבאית והציבורית והאגודה לזכויות האזרח. מנדלבליט כתב את הדברים בחוות דעת שהגיש לבית המשפט כחלק מערעור של התביעה הצבאית העוסק בחיפוש בטלפונים סלולריים של חיילים. לטענת היועץ המשפטי לממשלה, ברגע שהנחקר מסכים לעריכת החיפוש, הוא מוותר על הזכות לצנעת הפרט. לפי מנדלבליט, אין צורך בצו משופט כאשר החיפוש

משפט מחץ

איפה ואיפה?

"זו שערורייה! הפרקליטות הייתה

צריכה לדעת מה המשמעות לכך

ששוטרים נכנסים למערכת עיתון!"

(ח"כ לפיד תוקף את המשטרה לאחר

שפשטה על משרדי "ידיעות ספרים")

סיגריה קטלנית

"מותו של הקשיש נקבע במאהל"

(צוות 101 מדווח על מותו של קשיש בדואי בן מאה,

שנספה בשריפה שנגרמה מסיגריה בוערת עמה נרדם)

נימוס בריטי

"לאסוף את כולם בשורה ולשלוח בחזרה"

(תושבי לונדון המנומסים מאבדים את

הסבלנות לאור אירועי הטרור, ומבהירים

מה דעתם על הפליטים המוסלמים)

כס השיפוט

"די!"

(ביהמ"ש מנמק בקצרה בכתב את הסיבה להחלטה

לדחות תובע שהגיש ארבעים ושלוש בקשות שונות

ומשונות לבית המשפט. ה'פסק' הזכיר לעיתונאים

המשפטיים את החלטת בג"ץ לפני כארבע שנים בה

נקבע כי: "הצדדים או חלקם סבורים כנראה כי התיק

מתנהל בבית המשפט העליון בשבתו כגננת"(...)

נולד בשמים

"התינוק יוכל לטוס בחברתנו בחינם כל חייו"

(הודעה ששלחה השבוע חברת התעופה ההודית

"ג'ט איירווייס", להוריו של תינוק שנולד בטיסה

9W569, במהלך טיסה בין ערב הסעודית להודו)

מכחיש

"טענה מופרכת"

(מנהל בתי המשפט מגיב על הדיווחים על מאגר מידע

סודי בלשכת נאור, ומסביר שמדובר במערכת ממוחשבת

עם חומרים מקצועיים בלבד, כשדבריו 'אין הנשיאה

מחזיקה במידע סודי בנוגע למועמדים לשפיטה')

”
כאסה

אחרי שריפת היער הענקית בפורטוגל

מוע שצי"פס עושים מתפוח אדמה...

כבוד מלכות

התרגשות גדולה שררה בממלכה הבריטית. הוד מלכותה אליזבת השנייה חגגה את יום הולדתה בטקס ממלכתי רב רושם, בו השתתפו מאות מחיילי משמר המלכה, על בגדיהם האדומים וכובעי הפרווה המרשימים שלראשם.

אך מזג האוויר החם, 25 מעלות, הכי ביד מדי על אנשי המשמר. תיעוד האירוע מגלה, שכמה וכמה מאנשי המשמר קרסו על עומדם והתעלפו. שומרים מיוחדים פינו אותם, כאשר חבריהם שעוד נשארו לעמוד על הרגליים אינם זזים ממקומם כלל.

עשיר עז

יוג'ין שבידלר הוא מיליארדר רוסי, שלא ממש מתחשב במי שנמצא מסביבו. שבידלר הצליח לעצבן אמריקנים רבים, לאחר שהחליט להחנות יאכטה ענקית שברשותו אל מול פסל החירות האמריקני, כשהוא מפריע למסלולן של סירות המפליגות לעבר המונומנט הלאומי ואף מסתיר את קו הצילום של התיירים הנרגשים שבחוף.

האוליגרך, שהונו נאמד בכמיליון ורבע דולר, החליט ככל הנראה, שעדיף

לחנות בחינם במימי הים ולא להיכנס למקום עגינה מוסדר במחיר מלא בנמל מנהטן. יש לציין, כי מדובר ביאכטת ענק, שאורכה כמאה מטרים ועל סיפונה 65 אנשי צוות. שבידלר לא מתרגש מהביקור רת וממשיך לצחוק על האמריקנים.

חברו של הכלב

שוטרי משטרת שיקגו קיבלו דיווח על תאונת דרכים שאירעה סמוך לאגם מישיגן, לפתע הבחין אחד השוטרים בכלב, שככל הנראה ברח מאחת המכוניות המעורבות, ואחזו צמא. הכלב ניסה לשתות מים, נפל לאגם והחל לטבוע. השוטר המסור קפץ למים והציל את הטר-בע, כשהוא זוכה למחיאות כפים מהעור-ברים ושבים למראה המחווה האנושית. הכלב נלקח על ידי המשטרה, וזו מחפשת את בעליו.

טייס או זמיר?

פקחי שדה התעופה של בואנוס איירס כמעט ומרטו את שערות ראשם, כשהתברר להם שבמשך כרבע שעה חוסם טייס עולץ את התקשורת בין מגדל הפיקוח לבין המטוסים שבאוויר. הטייס החל לשיר שירים ברשת הקשר במשך דקות ארוכות, ולא היה מודע לכך שרשת הקשר למעשה נחסמה.

לדבריו, הוא נעל בטעות את המיק-רופון שבתא הטייס. באתה שעה נאלצו מטוסים שהנמיכו טוס לקראת נחיתה לטוס במעגלים מסביב לשדה התעופה, עד שהזמר החובב יפסיק לשיר.

כפיל הרסני

ריצ'רד אנתוני ג'ונס ישב בכלא האמריקאי במשך כחמש עשרה שנה, לאחר שעדי ראיה העידו שראו אותו משתתף בשוד.

אף ששום עדות אחרת או ממצא אחר לא הצביעו על מעורבותו, התקבלה העדות, והאיש נשלח לכלא ל-19 שנות מאסר. הוא ניסה לערער, אך ער-עורו נדחה על הסף, והוא לא ידע מה לעשות.

חמש עשרה שנים חלפו, כשעורך הדין שלו גילה באקראי, שבכלא יושב אסיר שנראה דומה מאוד לריצ'רד, וגר קרוב לזירת האירוע. עורך הדין ביקש לדון מחדש בתיק. כאשר ראו העדים את ה'כפיל', החלו לגמגם, וכך לאחר שני-תיים של דיונים זוכה ריצ'רד המסכן מכל עונש.

לאחר שחרורו מהכלא החלו ארגוני זכויות אדם לאסוף עבורו כסף כדי לסייע לו לחזור לחיים, בינתיים נאספו עבורו כמאתיים אלף דולר.

סיפורים קטנים
ש. ניקל

צבע של שוקו

תוצאותיו של סקר שנערך בארה"ב העלו תוצאה משעשעת ומביכה כאחת, שמלמדת דבר מה על השכלתו של האמריקני הממוצע.

הסקר נערך על ידי גוף שנקרא 'המרכז לחדשנות' בארה"ב, אשר גילה ששבעה אחוזים מהאנשים הבוגרים בארה"ב, למעלה משישה עשר מיליון אמריקנים, בטוחים שמשקה השוקו האהוב הוא בעצם חלב של פרה בצבע חום.

וכאילו תוצאה זו אינה מביכה דיה, קרוב לחמישים אחוז הודו, שאין להם מושג ממה השוקו עשוי. "מער" כת ההוראה שלנו אינה מסבירה לילדים מניין מגיע האוכל, הסבירו בארגון. הם מודעים לכך שיש ילדים שמתפלאים לש-

עושר השמור / צבי יצחקי

”ביום שנותר בכיסי מטבע בודדת המורכבת משני צבעים, ולא היה לה עם מה להתקרקש, הרגשתי שמשוהו פוקע בתוכי”, סיפר לי מכר, ואני האמנתי לו.

בימיו היפים והמאירים, ארנקו היה פתוח, וליבו נותר כך גם לאחר שהסתבך כלכלית, וארנקו הצטמק להחריד. החיוך תמיד על פניו, ומילים עוטפות ומחממות מוכנות לכל אחד. רק אני יודע קצת על מה שמסתתר מתחת למעטה, על ההתמודדות בחזיתות שונות ועל ניסיונות שהוא חושק שפתיים ועומד בהם בגבורה.

החבר שמסיכות שונות נאלץ עוד בצעירותו הרחוקה לצאת לעבוד לפרנסתו, במשך שנים ניסה בכה ובכה, ולא תמיד ראה תגמול הולם למאמציו. באחת הפעמים נסגר העסק במפתיע, ובהזדמנות אחרת נקלעה החברה לצמצומים ונאלצה לפטר את העובדים החדשים. גם כשפתח עסק עצמאי, זה היה מוצלח בגבול מסוים. כמו כולם, הוא ראה פסגות ואף צנח למדרונות. אולם הפעם האחרונה הייתה המרסקת והמדממת מכל. נקי הוא נותר מכל עמלו, ואת המפתחות נאלץ להעביר לבעלי חובותיו. יותר מכל הכאיבה לו העובדה, שאינו יכול לסייע למעוטי יכולת ולהרעיף עליהם ממתת יד הבורא. ”ד’ נתן וד’ לקח”, אמר לי בהשלמה באחת הפעמים כשנפגשנו. ובפי לא נותרה מילה, רק לצרוב בזיכרון וללקוט מושגי אמונה.

את ימיו הוא צורר כעת כצידה לדרך. ”אם זה מה שנותר מכל ניסיונות הפרנסה, עדיף להשקיע את השעות ליום שאחרי”, הזכיר לעצמו ולי, כשהופתעתי לפגוש אותו יום אחר יום בבית הכנסת, משקע את עצמו בדפי הגמרא. המעות עדיין מתרחקות מכיסו, ונאלץ הוא לעמול קשה בעבור אי אלו פרוטות. גם מהחובות לא נפטר לחלוטין, ועליו לטפל בדרישות המתגבחות, אולם משתדל שאלו לא יפרעוהו משגרת תלמודו.

נקודת המשבר האמורה הגיעה כשגילה מכרי, כי רק עשרה שקלים נותרו בידו. אפילו לקנות לחם וחלב לא יוכל. ”המחנק ליפף אותי. תשלומי החובות קיימים עדיין, גם צמצום ברמת החיים ככל הניתן. אבל כזוה מגיע לכיס פיזית ומומחש בעין – זה נורא. מבלי לדעת איך וכיצד, רגלי שוטטו ברחובות העיר וגררו אותי

כמו מאליהן לשריד בית המקדש. המקום היה חשוך וריקני בשעה של טרם איילת השחר, ואני רק פרקתי מעלי מנאד הדמעות במקום ששכינה לא זזה הימנו. אפילו לא ידעתי שמשא זה קיים בתוכי, עד שכלתה פרוטה מן הכיס. התמוגגתי בכי אל תוך מילותיו של נעים ישראל, וכשסיימתי את ספר התהילים, כבר הפציעה השמש וזרחה למולי.

לא ידעתי היאך ימשיך היום, אולם רוחי שקטה. התמוסס כאבי אל בין כפלי הכותל, והרגשתי את ידו האיתנה של הבורא אוהזת בי. כלום יקשה עליו להמציא לי משרידי המן?

את הגמרא פתחתי בשעה הקבועה. אמנם איני נמנה עם אברכי הכולל, אולם על סדר היום שקבעתי לעצמי אני משתדל להקפיד.

האברכים מתקבצים אט אט סביבי, אולם אני כבר שקוע בהוויות וסוגיות.

חינוך קל גורם לי להסיט עיניים. מן הסתם מישהו רוצה לעבור והסטנדר מפריע את דרכו. אברך בשנות השלושים ניצב לידי.

בידו מעטפה. ”אפשר?” קולו מצטנע וקטן. דימייתי לראות סומק פורח מתחת למעטה הזקן. הנהנתי בראשי חלושות. אם זו דרכו של הבורא, אקבל זאת בשמחה. הודיתי בחמימות על הרצון ועל המחשבה, וטמנתי את המעטפה בכיס חליפתי.

בבית ההנתי לפתוח את המעטפה. שלושה שטרות תכולים שכבו בה, מגוהצים. יכולתי לנשום. חגורת החנק רפתה במעט. לשבועיים הקרובים יהיה ממה להתקיים.

•••

שבועיים וחצי חלפו. שני שטרות יצאו מהמעטפה. וביום שיצא השטר האחרון ונכנס תמורתו שטר בן מאה שקלים, נקשו בדלת.

הדפיקות לא היו מאוד עדינות, ופתחתי די בחשש. קיוויתי שלא מדובר בנספח של דרישות תשלום מהעבר האמיד יותר, אולם לא מצאתי מוצא טוב מפתחת הדלת ותת מענה לספקות המענים.

”תחתום פה”, נתחבה לידי מעטפה. איש הדואר עמד מולי, לצידו זרוק תיק המעטפות. חתמתי. כבר לא היה לי מה להפסיד.

קרעתי בזהירות את שולי המעטפה, ואחר קראתי פעמיים את תוכנה. המילים לא הסתדרו לי, למרות שהאותיות התגבשו לכדי מכתב.

הוצאת ספרים מסוימת טוענת שהיא חייבת לי כסף, כך רשום שם, ואני רוצה רק לקוות שהכוונה אינה הפוכה.

איני מכיר את שמה של הוצאת הספרים המדוברת, כך שקשה לומר שיש להם תביעות כלפיי, אלא אם כן אחד מהצ'קים שלי התגלגל לידם אי אז, כשעוד

הייתה לי היכולת להשתמש בהם. מצד שני, הטענה שהם חייבים לי כספים תמוהה בדיוק מאותה הסיבה.

שעתיים התגלגלה במוחי החידה, אולם לכדי פתרון לא הצלחתי להגיע. אוכל לפתור את כל הקושיות בשיחת טלפון בודדת, אולם מענה אנושי ככל הנראה יהיה לי בבוקר, ולשם כך איאלץ להמתין בסבלנות ליום המחר.

•••

בבוקרו של יום הרמתי טלפון למספר המצוין. הסקרנות אכלה בי בכל פה, ולרגעים נדמה היה שמישהו חמד לצון על חשבון מצוקתי.

הפקיד היה אדיב וחמוש ברצון לסייע, אך לא ידעתי לבטא את השאלה כראוי. גם במוחי היא לא הסתדרה עדיין.

”תן מספר זהות ושם מלא. כך אוכל להעלות את הפרטים ולהבין את הסיפור”, הוא הציע. הפרטים עלו במהירות על המסך. מספר שניות דמומות מהעבר השני, ולאחריהן הבהרה. ”עבדת פעם בהוצאת הספרים הזו”, הוא נוקב בשם. טעות. מעולם לא עבדתי במקום שכזה.

”לא היום. פעם. לפני אהממ... לפני ארבעים שנה.”

לפני ארבעים שנה. חוט זיכרון חמקמק חולף בי. כל כך הרבה עבר מאז, ותאים אפורים מנסים להתעורר.

היה משהו. עבדתי בחנות ספרים שמסונפת להוצאה. בהמשך היא נקלעה לקשיים ונסגרה. אבל זו הייתה הוצאת ספרים בשם אחר. מה קורה כאן? ”נכון”, עונה הפקיד לאחר עיון ב'אותיות הקטנות'. ”הוצאת הספרים נסגרה ונפתחה כעבור שנים שוב מחדש, עד שהתבססה. זו חברה אחרת, לכאורה, אך החובות הישנים לא נמחקו. היו חודשים שבהם לא שולמה לך משכורת, ובנוסף מגיעים לך גם כספי פיצויים ופנסיה.”

שתקתי נדהם. המתינו לי הכספים בצד, לימים סגריריים, מבלי שאדע על קיומם. אין ספק שאם היו נכנסים לחשבון הבנק שלי חמש שנים קודם לכן, לא היו מורגשים כלל. היו אלו הימים שכסף בא והלך בסכומי עתק. ידעה ההודעה להפציע בימים שחשבון הבנק, ולא רק הוא, מרוקן.

ארבעים אלף שקלים (!!) הועברו אלי שבוע לאחר מכן. כספי הפיצויים והפנסיה הספיקו להניב תשואה יפה בטרם פדיתי אותם באיחור.

יכולתי לפרוע מעט מחובותיי, להותיר מזומנים בכיסי ולחוות את ידו האוהבת והרחבה של הבורא שחישב וכוונן את צעדי.

העונה החמה של המומלצים

לנוסעים לנופש

מוניות, הסעות,
אוטובוסים והשכרת רכב
זמינים ומהירים שיחסכו לכם הרבה זמן

לעוברים דירה

הובלות גדולות וקטנות, סורגים, עיצוב פנים,
שיפוץ ובנייה, ילונות, סידור וצבע,
תיקוני בית מקצועיים, עו"ד להכנת חוזה
ועוד מגוון עצום של בעלי מקצוע
מומחים שיעזרו לכם
לעבור בראש שקט

לגנות ולמוסדות

מוצרי יצירה, מכשירי כתיבה,
מרכזי למידה, משחקים ומתקנים, ריהוט גן
במחירים זולים במיוחד שיחסכו לכם
עלויות בצורה ניכרת

לעורכים שמחה

קייטרינג, הכל לכלה, צילום, הסרטה,
עיצובי בארים, פרחים, גרביים מכל הסוגים
וטלית לחתן הזולים בארץ ועוד מגוון תחומים
נבחרים כדי שתהיה לכם שמחה מושלמת

למרכזות ומדריכות

אולפני הקלטות, צילום ועריכת וידאו,
אוטובוסים לטיול, הזמנת פיצה
ועוד תחומים שימושיים
לתוכנית מושלמת

קייץ הריאן!

קו המומלצים

רב קווי: 02-5877778

